

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł.

Cena egzemplarza 1 zł. 50 gr.

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. Nr. 30-197 „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych” zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn.”

Sprzedaż numerów pojedynczych i ubiegłych roczników — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Intendatura)

Warszawa, ul. Nowy Świat 69, tel. 663-97.

Wysyła pojedynczych numerów i roczników za zaliczeniem pocztowym.

Ogłoszenia o wydawnictwach związanych z zagadnieniami administracji państwowej przyjmowane są wyłącznie na warunkach podanych w Dzienniku Urzędowym Min. Spraw Wewn. z dn. 31 stycznia 1938 r. Nr. 4, poz. 14 po uprzednim wpłaceniu należności na konto czekowe Dziennika Urzędowego M. S. Wewn. Nr. 30197 z podaniem tytułu wpłaty.

Ceny ogłoszeń: cała strona 50 zł., 1/2 str. 30, 1/4 str. — 15 zł.

Redakcja zastrzega sobie prawo odmowy umieszczenia ogłoszenia w całości lub jego części bez podania motywów.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Nowy Świat 69, tel. 678-40.

TREŚĆ.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

II. OKÓLNİK Nr. 50.

Poz. 215 — Okólnik Nr 50 z dnia 10 grudnia 1938 roku o wytycznych w sprawie rozstrzygnięcia protestów przeciw wyborom samorządowym oraz unieważniania wyborów z urzędu (SS. 34 30-1). Str. 684

III. PISMA OKÓLNE.

216 — Pismo z dnia 22 listopada 1938 roku o udzielaniu ulg podatkowych w umowach, zawieranych przez urzędy i przedsiębiorstwa państwowe (GB. 19-36)	..	686
217 — Pismo z dnia 30 listopada 1938 roku o drukach w postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (GB. 31-60)	..	687
218 — Pismo z dnia 5 grudnia 1938 roku o ulgowej sprzedaży drewna miastom niewydziałonym na budowę i naprawę mostów i budynków (SG. 94-120-8)	..	688
219 — Decyzja z dnia 3 grudnia 1938 roku o odznace Stowarzyszenia b. Więźniów Politycznych (AP. 3-116)	..	688
220 — Decyzja z dnia 3 grudnia 1938 roku o odznace Stowarzyszenia Łąkarzy (AP. 3-269)	..	689
221 — Decyzja z dnia 3 grudnia 1938 roku o chorągwi Stowarzyszenia Personelu Pomocniczego Przemysłu Drukarskiego (AP. 3-293)	..	689
222 — Decyzja z dnia 3 grudnia 1938 roku o odznace T-wa Polsko-Węgierskiego im. Stefana Batoryego (AP. 3-305)	..	689

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. Nr. 90-94.

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 roku o ochronie niektórych interesów Państwa	..	690
Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 roku o rozwiązaniu zrzeszeń wolnomularskich	..	691
Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 roku o skróceniu kadencji niektórych organów ustrojowych w samorządzie terytorialnym	..	692
Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 listopada 1938 roku o warunkach mianowania oficerów w stopniach honorowych	..	693
Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 listopada 1938 roku wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie wykonania ustawy z dnia 31 lipca 1924 roku, zawierającej niektóre postanowienia o organizacji szkolnictwa	..	694

II. MONITOR POLSKI Nr. Nr. 268 — 279

Uchwała Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1938 r. o zatwierdzeniu statutu organizacyjnego Ministerstwa Skarbu	..	696
Uchwała Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1938 r. o zatwierdzeniu statutu organizacyjnego Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.	..	703
Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 listopada 1938 r. o ustaleniu nazw niektórych miejscowości w powiecie rawskim, bóbreckim i dobromilskim w województwie łwowskim	..	707

A.

II. Okólniki

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

215.

OKÓLNIAK Nr 50

z dnia 10 grudnia 1938 r.

o wytycznych w sprawie rozstrzygnięcia protestów przeciw wyborom samorządowym oraz unieważnienia wyborów z urzędu.

(Nr SS. 34-30-1).

Do

Panów Wojewodów, Starostów i Przewodniczących Wydziałów Powiatowych (z wyjątkiem województwa śląskiego).

W związku z akcją wyborczą do rad miejskich i gromadzkich oraz zbliżającymi się wyborami do rad gminnych i powiatowych, zwracam uwagę na wytyczne moje odnoszące się do protestów wyborczych, jakie podałem w okólniku Nr 31 z dnia 9 września 1938 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 27, poz. 165) i udzielam ponadto następujących wyjaśnień oraz wskazań.

1. Terminologia.

Przez użyte w niniejszym okólniku słowa „ustawa wyborcza miejska” (w skrócie ust. wyb. miejsk.) rozumieć należy ustawę z dnia 16 sierpnia 1938 r. o wyborze radnych miejskich (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 480); przez słowa „ustawa wyborcza wiejska” (w skrócie ust. wyb. wiejsk.) rozumieć należy ustawę z dnia 16 sierpnia 1938 r. o wyborze radnych gromadzkich, gminnych i powiatowych (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 481); przez słowa „prawo o post. adm.” rozumieć należy rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

Do art. 52 ust. wyb. miejskiej i art. 43 ust. wyb. wiejskiej.

2. Z jakich powodów można wnosić protesty wyborcze.

Protesty wyborcze mogą być wnoszone z powodu dopuszczenia się przestępstw przeciw głosowaniu w sprawach publicznych, ale tylko wówczas, gdy popełnione przestępstwa mogły wywrzeć wpływ na wynik wyborów; dopuszczalne są też protesty powołujące się na to, że wybory zostały przeprowadzone nie zgodnie z przepisami ustawy, przy czym uchybienia popełnione zostały w takiej mierze, albo są takiej wagi, że mogły one wpłynąć na wynik wyborów.

Jak wskazuje pkt 5 okólnika Nr 33 z 9 września 1938 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn.

Nr 27, poz. 167), przestępstwami przeciw głosowaniu w sprawach publicznych są: przekupstwo, fałsz, podstęp, przemoc, groźba bezprawna i inne przestępstwa przewidziane w art. 118—124 K. K.

Z powyższych też powodów mogą być jedynie unieważnione wybory, w całości lub w części z urzędu.

Do art. 54 ust. wyb. miejskiej i art. 45 ust. wyb. wiejskiej.

3. Terminy wnoszenia protestów.

7-dniowy termin, w ciągu którego można wnosić protesty wyborcze, oblicza się od dnia następnego (licząc ten dzień) po dniu ogłoszenia ostatecznego wyniku wyborów przez właściwą (w miastach główną, w gromadach gromadzką, wzgl. okręgową) komisję wyborczą. Jeżeli więc np. okręgowa (gromadzka) komisja wyborcza ogłosiła wyniki wyborów w dniu 20 grudnia br. (wtorek), to ostatnim dniem, w którym można jeszcze wnieść protest, jest dzień 27 grudnia (wtorek).

W razie przekroczenia ustawowego terminu, protest winien być pozostawiony bez merytorycznego rozpatrzenia; jednakże władza rozpatrująca protest może w warunkach, określonych przez prawo o post. adm. przywrócić termin, albo zużytkować treść protestu, jako materiał do ewent. wydania decyzji z urzędu.

4. Kto ma prawo wnieść protest i jakim warunkom formalnym winien on odpowiadać.

Do wniesienia protestu wyborczego uprawnieni są wyborcy zamieszczeni w ostatecznie ustalonych, czyli prawomocnych spisach wyborców, przyczem w razie podziału miasta wzgl. gromady na okręgi, uprawnieni są jedynie ci wyborcy, którzy figurują w spisach okręgu, gdzie akt wyborczy jest kwestionowany.

Ilość podpisujących protest musi się równać liczbie wyborców uprawnionych do zgłoszenia listy kandydatów, a więc np. w miastach wynosić winna 25, 50, 75, lub 100 wyborców; w gromadach zaś 10 wyborców itd.

Podpisy wyborców wnoszących protest muszą być własnoręczne. Własnoręczność podpisów wymagana w myśl art. 54 ustawy wyb. miejsk., oraz art. 45 ust. wyb. wiejsk. wyklucza możliwość podpisywania w sposób, określony art. 15 pkt. 2 prawa o post. adm.

Z uwagi na zastrzeżenie ustawowe, zawarte w zdaniu drugim ust. 1 cyt. art. 54 ustawy wyb. miejsk. oraz w zdaniu drugim ust. 1 cyt. art. 45 ust. wyb. wiejsk. władza zarządzająca wybory nie ma prawa wzywać wyborców i badać własnoręczności ich podpisów z pominięciem przewodniczącego głównej (wzgl. gromadzkiej) komisji wyborczej.

Władza, powołana do rozstrzygnięcia protestu, ma prawo jednak zażądać od przewodniczącego komisji wyborczej, aby zbadał własnoręczność podpisu.

Jeżeli protest wniosła ta sama grupa wyborców, która w swoim czasie zgłosiła listę kandydatów, komisja wyborcza może badać własnoręczność podpisów za pośrednictwem pełnomocnika listy, chyba że wyborcy podpisani pod protestem wskażą spośród siebie inną osobę, uprawnioną do porozumiewania się z władzą w sprawie protestu.

Oświadczenie części wyborców, podpisanych pod protestem o cofnięciu podpisów, (jeżeli oświadczenie to nastąpiło już po wniesieniu protestu) nie może spowodować uznania protestu za nieważny z tego tylko powodu, że liczba wyborców, podtrzymujących protest spadła poniżej minimum wymaganego przez ustawę (wyrok NTA. z dnia 21 maja 1937 r. L. rej. 2657/34 Zbiór wyroków NTA. z r. 1937 Nr 1376/A. str. 306)

Protest wyborczy winien być wniesiony na piśmie; składanie protestów ustne lub do protokołu jest niedopuszczalne. Protest winien zawierać żądanie unieważnienia wyborów w całości, lub wyboru poszczególnego radnego.

5. Do kogo należy wnosić protest.

Protesty wyborcze należy wnosić przy wyborach miejskich na ręce przewodniczącego głównej komisji wyborczej, przy wyborach gromadzkich—na ręce przewodniczącego gromadzkiej komisji wyborczej, przy wyborach gminnych—na ręce przewodniczącego gminnej komisji wyborczej, przy wyborach powiatowych—na ręce przewodniczącego komisji wyborczej danego kolegium wyborczego. Przewodniczący komisji wyborczej na żądanie osoby składającej protest, obowiązany jest wydać jej poświadczenie odbioru z zaznaczeniem daty złożenia tego protestu.

Niezachowanie powyższego ustawowego trybu przy wnoszeniu protestu, może pociągnąć za sobą przekroczenie terminu, a tym samym nieważność protestu w przypadku np., gdy protest, skierowany wprost do władzy powołanej do jego rozstrzygnięcia albo do władzy wyższej, dotrze wskutek tego do przewodniczącego właściwej komisji wyborczej już po upływie 7-dniowego terminu, w którym wniesienie protestu jest dopuszczalne. Bezpośrednio otrzymane protesty z pominięciem przewodniczącego właściwej komisji wyborczej władze winny jednak bezzwłocznie skierować do komisji.

6. Czynności komisji wyborczej.

Komisja wyborcza po otrzymaniu protestu winna sprawdzić, czy osoby, podpisane pod protestem, są uprawnione do złożenia go, przy czym komisja (jak na to zwróciłem uwagę w pkt 4) ma prawo badać własnoręczność podpisów, umieszczonych pod protestem. Wynik powyższych badań oraz wyjaśnienia wszystkich okoliczności, podniesionych w proteście, winna komisja wyborcza ująć w formę protokołu, podpisanego przez przewodniczącego

i członków komisji. Jeżeli zarzuty protestujących dotyczą działalności okręgowej komisji wyborczej lub jej przewodniczącego, przewodniczący głównej (wzgl. gromadzkiej) komisji wyborczej winien wezwać okręgową komisję wyborczą względnie jej przewodniczącego do złożenia wyjaśnień na piśmie. Wyjaśnienia komisji okręgowej muszą być również ujęte w formę protokołu. To samo dotyczy komisji obwodowych w miastach.

Przewodniczący komisji wyborczej, przysyłając protest władzy, powołanej do jego rozstrzygnięcia, winien załączyć protokół wyborczy, protokół zawierający wyjaśnienie okoliczności, podniesionych w proteście oraz wszystkie akta wyborcze (zgłoszenia kandydatów, protokół wzgl. protokoły wyborcze, arkusze obliczeniowe, karty do głosowania, odpowiednio ułożone i powiązane itp.). Akty wyborcze przed przesłaniem władzy rozstrzygającej protest winien przewodniczący uporządkować i posegregować oraz dołączyć ich spis.

*Do art. 55 ust. wyb. miejskiej i
art. 46 ust. wyb. wiejskiej.*

7. Współdział organów kolegialnych przy rozstrzyganiu protestów.

Współdział wydziału powiatowego wzgl. wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej) z głosem stanowczym przy rozstrzyganiu protestów przez starostę wzgl. wojewodę—jest prawnie konieczny.

Miasta Tczew, Leszno i Ostrów Wlkp. jakkolwiek zostały poddane bezpośredniemu nadzorowi wojewodów na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 lipca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 400), nie są miastami wydzielonymi, a zatem protesty wyborcze dotyczące wyborów w tych miastach, rozstrzyga starosta powiatowy przy współdziale z głosem stanowczym, wydziału powiatowego.

W stosunku do uchwał wydziału wojewódzkiego powziętych na podstawie art. 55 ust. 1 ustawy wyb. miejsk. lub na podstawie art. 98 ust. 2 ustawy wyb. wiejsk., wojewoda posiada uprawnienia, przewidziane w art. 50 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz adm. ogóln. (Dz. U. R. P. Nr 80, poz. 555 z r. 1936). Analogiczne uprawnienia przysługują również w związku z postanowieniem art. 81 cyt. rozporządzenia z dnia 19 stycznia 1928 r. staroście powiatowemu w stosunku do uchwał wydziału powiatowego, powziętych na podstawie ust. 1 art. 46 i art. 76 ust. wyb. wiejsk. lub art. 55 ust. 1 ust. wyb. miejsk.

W tym względzie miarodajne są przepisy zawarte w § 77 ust. 1—4 rozp. II Min. Spraw Wewn. z dnia 15 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 100, poz. 769), bo choć zostały one wydane do nieobowiązującego obecnie art. 97 ust. 1 ustawy samorządowej, formalnie więc nie obowiązują, należy je stosować jako aktualne wskazówki.

8. Jakim warunkom powinna odpowiadać decyzja rozstrzygająca protest wyborczy.

Decyzje rozstrzygające protesty wyborcze winny, zgodnie z art. 75 i 78 prawa o post. adm. rozstrzygać wszystkie istotne wnioski protestu, oraz zawierać prawne i faktyczne uzasadnienie. Bez merytorycznego uzasadnienia pozostawiać należy tylko protesty, nie odpowiadające omówionym powyżej wymaganiom formalnym.

Przy rozstrzyganiu protestów mają bowiem zastosowanie przepisy prawa o postępowaniu administracyjnym, w szczególności art. 44, 50, 75 i 78; decyzje rozstrzygające protesty winny być więc oparte na wynikach należyście przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego. Należy jednak mieć na uwadze, że władza rozpatrująca protest nie ma obowiązku przeprowadzać szczegółowych dochodzeń, skoro jest rzeczą oczywistą, że dana okoliczność, podniesiona w proteście, nie może być podstawą do unieważnienia aktu wyborczego, lub nie mogła wpłynąć na wynik wyborów.

9. Terminowość i pośpiech w załatwianiu protestów.

Protesty muszą być załatwiane nie tylko rzeczowo i dokładnie, ale też z należyтым pośpiechem tak, aby zwłoka w wydaniu decyzji nie powodowała zbytniego opóźnienia w ukonstytuowaniu się nowoobranego organu samorządowego.

10. Środki prawne przeciw decyzji rozstrzygającej protest.

Decyzje rozstrzygające protesty są ostateczne w administracyjnym toku instancji. Przeciw tym decyzjom służy jedynie w ciągu 2-ch miesięcy od dnia doręczenia decyzji — prawo skargi do N. T. A. Wniesienie skargi nie wstrzymuje ukonstytuowanie się organów, których wybory zostały zakwestionowane.

Na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego, w granicach sprzed wejścia w życie ustawy z 12 czerwca 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 350) — przeciw decyzji starosty powiatowego, rozstrzygającej protest, służy prawo skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

11. Unieważnienie wyborów z urzędu.

Unieważnienie wyborów z urzędu może nastąpić przez władzę z własnej inicjatywy, lub w przypadku, gdy protest został wniesiony w terminie spóźnionym, bądź nie odpowiada innym warunkom ustawowym, a okoliczności podane w proteście, odpowiadają rzeczywistości i uzasadniają wkroczenie władzy z urzędu. Władza unieważniając wybory z urzędu winna zaznaczać wyraźnie w treści decyzji, że jest to orzeczenie wydane z urzędu.

Decyzja władzy o unieważnieniu wyborów w całości lub w części powinna być ogłoszona w taki sam sposób, jak ogłasza się wyniki wy-

borów (a więc np. w miastach rozplakutowany mi obwieszczeniami, w gromadach w sposób na miejscu zwyczajem przyjęty).

Przeciw decyzji unieważniającej wybory, w całości lub w części z urzędu, służy wyborcom prawo wniesienia odwołania do wyższej instancji administracyjnej. Prawo to przysługuje grupie wyborców, uprawnionej do wniesienia protestu. Nie przysługuje ono natomiast ani poszczególnym wyborcom, ani kandydatom, z uwagi na analogię do przepisu art. 54 ust. 1 ustawy wyb. miejsk. i art. 45 ust. 1 ustawy wyb. wiejskiej, nadającego prawa strony mogącej korzystać z ustawowego środka prawnego jedynie określonej grupie wyborców.

14-dniowy termin do wniesienia odwołania od decyzji unieważniającej wybory z urzędu liczy się od dnia następującego po dniu w którym decyzja władzy została podana do publicznej wiadomości na terenie danego miasta, gromady lub okręgu wyborczego.

Panowie Wojewodowie winni rozstrzygać odwołania przy współudziale wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej) z głosem stanowczym.

12. Wznowienie postępowania,

Podanie o wznowienie postępowania w sprawie protestu wyborczego ma prawo wnieść również jedynie grupa wyborców, uprawniona do wniesienia protestu, nie zaś każdy poszczególny wyborca, lub kandydat. W sprawie wznowienia postępowania stosuje się przepisy art. 95 i następne prawa o post. adm.

13. Okólniki uchylone.

Niniejszym uchylam okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr 107a, oraz 107b z dnia 7 listopada 1933 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 18, poz. 258).

(—) *Stawoj Składkowski.*
MINISTER

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

216.

PISMO OKÓLNE

z dnia 22 listopada 1938 r.

o udzielaniu ulg podatkowych w umowach, zawieranych przez urzędy i przedsiębiorstwa państwowe.

(Nr GB. 19-36).

*Urzędowi Wojewódzkim i Komisariatowi
Rządu na m. st. Warszawę.*

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości i ścisłego stosowania pismo Ministra Skarbu z dnia 10 listopada 1938 r. Nr D. V. 27859/1/38 w sprawie podanej w nagłówku.

Jednocześnie Ministerstwo nadmieniam, że gdyby przy zawieraniu umów w imieniu Skarbu Państwa, dostawcy lub przedsiębiorcy prosili o pokrycie za nich podatków lub opłat stemplowych z równoczesnym potrąceniem odnośnych sum z przypadającej im należności, to umowy takie mogą być zawarte nie inaczej, jak po uprzednim uzyskaniu zgody Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które w każdym konkretnym wypadku rozpatrzy, czy interes Skarbu Państwa nie zostanie naruszony.

Wniosek o udzielenie dostawcom lub przedsiębiorcom ulg podatkowych Ministerstwo prosi nie nadsyłać, ponieważ nie będą one uwzględniane.

ZA PODSEKRETARZA STANU

(—) Hausner

DYREKTOR GABINETU

MINISTER SKARBU

Warszawa,

dn. 10 listopada 1938 r.

Nr D. V. 27859 1/38.

Do

Pana Ministra Spraw Wewnętrznych

Stwierdziłem, że niektóre urzędy państwowe oraz przedsiębiorstwa i zakłady państwowe, posiadające osobowość prawną, przy zawieraniu różnego rodzaju umów z przedsiębiorcami i innymi kontrahentami wykazują brak znajomości przepisów prawnych z zakresu zwalniania stron od podatków bezpośrednich i opłat stemplowych.

Przy pertraktacjach, zwłaszcza z kontrahentami zagranicznymi, niejednokrotnie akceptowane są postanowienia co do ulg w zakresie podatków i opłat jakich nie tylko prowadzące rokowania organa ale nawet Minister Skarbu nie może udzielić dla braku ustawowego upoważnienia.

Częstokroć w umowach takich znajduje się oświadczenie organu urzędowego, działającego imieniem Skarbu Państwa lub przedsiębiorstwa bądź zakładu państwowego, że należność podatkową albo opłatę stemplową poniesie w całości lub w części Skarb Państwa albo przedsiębiorstwo państwowe. Później zaś, w wyniku zawarcia takiej umowy, urząd lub przedsiębiorstwo zwraca się do Ministerstwa Skarbu o zwolnienie od tej należności bądź umorzenie jej, podając z reguły, że nie posiada w swoim budżecie kwot, niezbędnych na pokrycie przejętej daniny.

Przyjmowanie w umowach przez Skarb Państwa lub przedsiębiorstwo państwowe zobowiązań co do zwolnienia od podatków i opłat albo pokrycia za kontrahenta tych danin jest zasadniczo niepożądane zarówno ze względów ogólno-gospodarczych jak i finansowo-administracyjnych.

Przed wszystkim zobowiązanie takie nie znajduje prawie nigdy istotnej rekompensaty w świadczeniach kontrahenta, a w najlepszym

razie — świadczenia te są niewspółmierne do obciążenia Skarbu Państwa przez pozbawienie go należności podatkowej, z której ostatecznej wysokości nie zdają sobie często sprawy przedstawiciele instytucji państwowych, zawierających umowę. W rezultacie takie klauzule stwarzają dodatkowy zysk kontrahenta i powodują niezdrową gospodarczo sytuację niczym nieusprawiedliwionego uprzywilejowania pewnych przedsiębiorstw (częstokroć zagranicznych). Tymczasem względy zarówno na prestige Państwa, jak i na porządek prawny oraz na jednolitą, gospodarczo uzasadnioną, politykę ulg — wymagają powszechnego przestrzegania norm, ustalonych dla wszystkich płatników we właściwych ustawach i rozporządzeniach.

Z drugiej strony zasady racjonalnej administracji finansowej wymagają, aby każda należność i zobowiązanie Skarbu znajdowało swój bezpośredni i pełny wyraz w budżecie, natomiast nie dopuszczają praktykowania „kompensat”, wyrażających się obniżeniem przychodu z podatków lub opłat stemplowych wzamian za zmniejszenie wydatków resortu czy przedsiębiorstwa, którego organ zawiera umowę z klauzulą zwolnień podatkowych.

Jako przedstawiciel Rządu, powołany do przestrzegania porządku w gospodarce publicznej, uważam za swój obowiązek prosić Pana Ministra, aby w uwzględnieniu wyżej wyluszczonej motywów zechciał wydać zarządzenia, które by zapobiegały na przyszłość ewentualnym niepożądanym posunięciom ze strony podległych Mu urzędów i przedsiębiorstw. W szczególności — aby organa powołane do pertraktacji i zawierania umów nie tylko nie brały zobowiązań, lecz i nie składały obietnic kontrahentom w zakresie ulg podatkowych a w zakresie opłat stemplowych aby stosowały się ściśle do instrukcji z dnia 21 grudnia 1932 r. ogłoszonej w Nr 21 Monitora Polskiego z roku 1933.

O ile jednak nastąpią przypadki przyznawania w umowach kontrahentom urzędów i przedsiębiorstw państwowych ulg podatkowych albo przypadki przyjęcia zobowiązania pokrycia za kontrahenta podatków lub opłat to zobowiązania takie oczywiście będą musiały być dotrzymywane w całości kosztem budżetu właściwego resortu, gdyż żadnych zwolnień w tym zakresie udzielać nie będę mógł.

(—) E. Kwiatkowski
MINISTER

217.

PISMO OKÓLNE

z dnia 30 listopada 1938 r.

o drukach w postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych.

(Nr GB. 31-60)

*Urzędowi Wojewódzkim i Komisariatowi
Rządu na m. st. Warszawę.*

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje poniżej pismo Ministerstwa Skarbu z dnia 19

listopada 1938 r. L. D. I/1-F2/238 w sprawie podanej w n. główku do wiadomości i ścisłego stosowania przy wysyłaniu wniosków egzekucyjnych do władz skarbowych.

Za DYREKTORA GABINETU

(—) *Robaczewski*
NACZELNIK WYDZIAŁU

MINISTERSTWO SKARBU

L. D. I/1-F2/2/38.

Warszawa,
dnia 19 listopada 1938 r.

Doszło do wiadomości Ministerstwa, że niektórzy wierzyciele, których należności są ściągane przez Urzędy Skarbowe w trybie administracyjnym, nie stosują znormalizowanych druków, przewidzianych Instrukcją egzekucyjną wierzycielską (Monitor Polski z dnia 25.VI 1937 r. Nr 143, poz. 238).

Ministerstwo Skarbu we właściwym czasie rozesłało znormalizowane wzory tych druków (zarówno pod względem układu graficznego, jak i formatów). Wymiary tych druków ustalono, jak następuje: dla wzorów Nr 1 i 2 — format A4, dla wzoru Nr 3 — format A5, dla wzoru Nr 4 — format 280×297 mm., dla wzoru Nr 5 — format A3, dla wzoru Nr 6 i 7 — format A3 oraz dla wzorów Nr 8, 9, 9a, 10 i 11 — format A5.

Wobec powyższego Ministerstwo Skarbu prosi o zwrócenie uwagi wszystkim podległym nadzorowi Ministerstwa władzom, instytucjom i zakładom, których należności są ściągane w trybie administracyjnym przez Urzędy Skarbowe, na obowiązek stosowania znormalizowanych druków, przewidzianych wyżej wspomnianą instrukcją.

Zarazem Ministerstwo komunikuje, że poczynając od 1 stycznia 1939 r., w wypadkach niezastosowania się wierzyciela do tych wymogów i nadesłania nieznormalizowanych druków, a w szczególności kart spisów tytułów wykonawczych, będą władze skarbowe zwracać odnośne tytuły wykonawcze bez wykonania.

Wzory znormalizowanych druków egzekucyjnych, wydrukowanych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, znajdują się w Składnicy Drukarni Państwowej w Warszawie.

(—) *St. Widomski*

DYREKTOR DEPARTAMENTU

Otrzymują:
wszystkie Ministerstwa.

218.

PISMO OKÓLNE

z dnia 5 grudnia 1938 r.

o ulgowej sprzedaży drewna miastom niewydziałonym na budowę i naprawę mostów i budynków.
(Nr SG. 94-120-8)

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego) i Przewodniczących Wydziałów Powiatowych.

Nawiązując do zarządzenia Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych z dnia 26 czerwca

1936 r. Nr 2. H. i-6164/93 w sprawie kredytowej sprzedaży drewna na budowę i naprawę obiektów drogowych, budowli samorządowych i użyteczności publicznej (budynków administracji samorządowej, domów ludowych, remiz strażackich itp.), dołączonego do pisma okólnego z dnia 10 grudnia 1936 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 26, poz. 250), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości odpis zarządzenia Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 1938 r. Nr E. H. i-6164/93 w sprawie rozciągnięcia wymienionego na wstępie zarządzenia również na miasta niewydzielone z powiatowych związków samorządowych, z prośbą o powiadomienie o jego treści zainteresowanych gmin miejskich.

(—) *Podwiński*

DYREKTOR DEPARTAMENTU

MINISTERSTWO ROLNICTWA

I REFORM ROLNYCH

DYREKCJA NACZELNA

LASÓW PAŃSTWOWYCH

Warszawa,
dn. 21 listopada 1938 r.
Znak spr. E. H. i-6164/93

Dyrekcja Naczelna Lasów Państwowych zarządza niniejszym rozciągnięcie sprzedaży drewna na budowę i naprawę obiektów drogowych, budowli samorządowych i użyteczności publicznej, na zasadach ustalonych w zarządzeniu z dn. 26.VI 1936 r. E. H. i-6164/93, także na gminy miejskie niewydzielone z powiatowych związków samorządowych.

Dyrekcja Naczelna nadmienia, że w pierwszym rzędzie powinny być uwzględniane zapotrzebowania gmin wiejskich, a następnie zgłoszenia gmin miejskich.

(—) *Loret*

DYREKTOR NACZELNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH

219.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 534) udziela Stowarzyszeniu b. Więźniów Politycznych (Warszawa, ul. Senatorska 36) pozwolenia na ustanowienie i używanie odznaki według załączonego wzoru *).

Odznaka może być używana jako odznaka do noszenia na palcu.

Za odznaki Zarząd pobierać może od członków jednolitą opłatę tytułem zwrotu kosztów, nie więcej jednak niż 6 zł.

*) Nie przedrukowano.

Wydawanie odznaki osobom, nie będącym członkami Stowarzyszenia b. Więźniów Politycznych jest zakazane.

(Warszawa, dnia 3 grudnia 1938 r. Nr AP. 3-116).

ZA MINISTRA

(—) *Nakonecznikow-Klukowski*
PODSEKRETARZ STANU

220.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 534) udzielam Stowarzyszeniu Łąkarzy (Warszawa, ul. Kopernika 50) pozwolenia na ustanowienie i używanie odznaki według załączonego wzoru *).

Odznaka może być używana jako odznaka członkowska do noszenia w klapie.

Za odznaki członkowskie Zarząd pobierać może od członków jednolitą opłatę tytułem zwrotu kosztów, nie więcej jednak niż 2 zł.

Wydawanie odznaki stowarzyszenia osobom nie będącym jego członkami jest zakazane.

(Warszawa dnia 3 grudnia 1938 r. Nr AP. 3-269).

ZA MINISTRA

(—) *Nakonecznikow-Klukowski*
PODSEKRETARZ STANU

221.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 534) udzielam

*) Nie przedrukowano.

Stowarzyszeniu Personelu Pomocniczego Przemysłu Drukarskiego (Lwów, ul. Piekarska L. 18) pozwolenia na ustanowienie i używanie chorągwi według załączonego wzoru *).

Chorągiew może być używana przy zbiorowych wystąpieniach Zarządu i jego członków.

(Warszawa, dnia 3 grudnia 1938 r. Nr AP. 3-293)

ZA MINISTRA

(—) *Nakonecznikow-Klukowski*
PODSEKRETARZ STANU

222.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 534) udzielam Towarzystwu Polsko-Węgierskiemu im. Stefana Batorego (Warszawa, al. Ujazdowskie 39 m. 2) pozwolenia na ustanowienie i używanie odznaki według załączonego wzoru *).

Odznaka może być używana:

- a) na szyldach, papierach i legitymacjach;
- b) na pieczęciach z nazwą stowarzyszenia w otoku;
- c) jako odznaka członkowska do noszenia w klapie.

Za odznaki członkowskie Zarząd pobierać może od członków jednolitą opłatę tytułem zwrotu kosztów, nie więcej jednak niż 2 zł.

Wydawanie odznaki stowarzyszenia osobom nie będącym jego członkami jest zakazane.

(Warszawa, dnia 3 grudnia 1938 r. Nr AP. 3-305).

ZA MINISTRA

(—) *Nakonecznikow-Klukowski*
PODSEKRETARZ STANU

*) Nie przedrukowano.

B.**I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.**

z 23 listopada   Nr 90   Rok 1938

Poz. 611. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 listopada 1938 r. o rozciągnięciu przepisów o sztucznych środkach słodzących na obszar odzyskanych ziem Śląska Cieszyńskiego.

Poz. 612. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1938 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej niektórych aktów ustawodawczych na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego.

Poz. 613. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1938 r. o rozciągnięciu na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego przepisów o reformie rolnej.

Poz. 614. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1938 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkim na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego.

Poz. 615. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1938 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego.

Poz. 616. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1938 r. o zniesieniu niektórych podatków pośrednich na obszarze odzyskanych ziem Śląska Cieszyńskiego.

Poz. 617. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej ustawy o spółdzielniach na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego.

Poz. 618. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o billansowaniu w złotych na obszarze odzyskanych ziem Śląska Cieszyńskiego.

Poz. 619. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o spółkach akcyjnych, spółkach komandytowo-akcyjnych oraz spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością na odzyskanych ziemiach Śląska Cieszyńskiego.

Poz. 620. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o nadzorze nad przemysłem złotniczym i handlem wyrobami złotniczymi na odzyskanych ziemiach Śląska Cieszyńskiego.

z 24 listopada   Nr 91   Rok 1938

Poz. 621. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 listopada 1938 r. o konwersji 8% pożyczki dolarowej z 1925 r.

Poz. 622. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1938 r. o zmianie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o ulgach w spłacie zobowiązań spółdzielni rolniczych i ich central.

Poz. 623. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o ochronie niektórych interesów Państwa.

Na podstawie art. 55 ust. (2) ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

I. Przestępstwa przeciwko obronności Państwa i gospodarstwu narodowemu.

Art. 1. § 1. Kto uszkadza lub czyni niezdatnymi do użytku przedmioty lub urządzenia, służące celom wojskowej obrony Państwa lub Sił Zbrojnych,

podlega karze więzienia.

§ 2. Jeżeli czyn, określony w § 1, spowodował wielką szkodę dla wojskowej obrony Państwa albo popełniony został w czasie wojny,

sprawca podlega karze dożywotniego więzienia lub karze śmierci.

Art. 2. Kto utrudnia lub uniemożliwia prawidłowe działanie zakładów wytwarzających broń lub inny sprzęt wojskowy,

podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

Art. 3. Kto publicznie rozpowszechnia fałszywe wiadomości lub używa innych środków podstępnych w celu podważenia zaufania do waluty polskiej lub do kredytu publicznego,

podlega karze więzienia do lat 3.

Art. 4. Kto dostarcza za granicę towar sfałszowany lub fałszywie oznaczony, jeżeli stąd wynika szkoda dla interesów eksportu polskiego,

podlega karze więzienia do lat 3.

II. Przestępstwa przeciwko niezależności życia publicznego.

Art. 5. Obywatel polski, który w związku z działalnością polityczną w Państwie Polskim przyjmuje od osoby działającej w interesie obcego rządu dla siebie lub innej osoby korzyść majątkową albo jej obietnicę, bądź też korzyści takiej żąda,

podlega karze więzienia.

Art. 6. Obywatel polski, który wchodzi w porozumienie z osobą działającą w interesie obcego rządu lub organizacji międzynarodowej w celu działania na szkodę Państwa Polskiego,

podlega karze więzienia.

Art. 7. § 1. W razie skazania za przestępstwo określone w art. 5 lub 6, sąd może orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych.

§ 2. Przepisu art. 6 kodeksu karnego nie stosuje się do przestępstw określonych w art. 5 i 6.

III. Przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu.

Art. 8. § 1. Kto publicznie nawołuje do powszechnego porzucenia pracy przez pracowników (strajku powszechnego), bądź do powszechnego zamknięcia zakładów przez pracodawców, bądź też do wstrzymania dowozu żywności do miast,

podlega karze więzienia do lat 5.

§ 2. Kto w celu rozpowszechnienia sporządza, przechowuje lub przewozi pisma, druki lub wizerunki, nawołując do powszechnego porzucenia pracy przez pracowników lub zamknięcia zakładów przez pracodawców, albo do wstrzymania dowozu żywności do miast,

podlega karze więzienia do lat 3 lub aresztu do lat 3.

Art. 9. Kto bierze udział w związku, mającym na celu zbiorowe zamknięcie zakładów pracy,

podlega karze więzienia do lat 5.

Art. 10. Kto, powołując się na swój wpływ na urzędnika, podejmuje się pośrednictwa w załatwieniu przy jego pomocy sprawy urzędowej i za to przyjmuje dla siebie lub innej osoby korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę, bądź też korzyści takiej żąda,

podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

Art. 11. Kto publicznie rozpowszechnia fałszywe wiadomości, mogące wyrządzić dotkliwą szkodę interesom Państwa, bądź osłabić ducha obywatelskiego społeczeństwa, bądź też obniżyć wagę naczelnych organów Państwa,

podlega karze więzienia do lat 2 i grzywny.

Art. 12. Kto publicznie:

a) rozpowszechnia fałszywe wiadomości, mogące być podstawą do wszczęcia postępowania karnego lub dyscyplinarnego;

b) ogłasza akt oskarżenia lub inne pismo procesowe przed jego odczytaniem na rozprawie w sprawie karnej, albo wiadomości o przebiegu niejawnego posiedzenia sądu, narad lub głosowania sędziów;

c) w toku postępowania sądowego przedstawia fałszywie przebieg rozprawy głównej, albo podejmuje w druku ocenę dowodów winy oskarżonego lub zasadności roszczeń stron;

d) poddaje złośliwej ocenie wyrok sądu, podlega karze aresztu do roku.

Art. 13. § 1. Minister Spraw Wewnętrznych władny jest w drodze rozporządzeń wprowadzać zakazy publicznego odbioru określonych zagranicznych stacji nadawczych radiowych.

§ 2. Kto w miejscu publicznym lub większym gronie osób odbiera przez głośnik radiowy stację, objęte prawnym zakazem władz,

podlega w trybie administracyjnym karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych, albo jednej z tych kar. Aparat radiowy może ulec przepadkowi.

IV. Dozór policyjny w sprawach o zbrodnie stanu.

Art. 14. § 1. W razie skazania za zbrodnię stanu sąd może zarządzić, jako środek zabezpieczający, rozciągnięcie nad skazanym dozoru policyjnego na czas od roku do lat 5.

§ 2. Rozciągnięcie nad skazanym dozoru policyjnego pociąga za sobą skutki następujące:

a) powiatowa władza administracji ogólnej może oddanemu pod dozór policyjny zabronić pobytu w pewnych miejscowościach, albo też wyznaczyć mu miejsce pobytu z tym skutkiem, że wydalenie się z wyznaczonej miejscowości dopuszczalne jest tylko za jej zezwoleniem;

b) oddany pod dozór policyjny obowiązany jest zawiadomić powiatową władzę administracji ogólnej w ciągu 6 godzin o zmianie mieszkania lub miejsca pobytu;

c) przesyłki pocztowe, wysłane przez oddanego pod dozór policyjny lub do niego nadchodzące, mogą być przeglądane przez powiatową władzę administracji ogólnej;

d) powiatowa władza administracji ogólnej może nakazać oddanemu pod dozór policyjny, aby w terminach oznaczonych zgłaszał się do niej lub do określonej jednostki policyjnej i składał wyjaśnienia co do swych zajęć, trybu życia i środków utrzymania;

e) powiatowa władza administracji ogólnej może celem stwierdzenia prawdziwości zeznań oddanego pod dozór wkroczyć o każdej porze do jego mieszkania.

V. Przepisy końcowe.

Art. 15. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości.

Art. 16. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 624. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o rozwiązaniu zrzeczeń wolnomularskich.

Na podstawie art. 55 ust. (2) ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

Art. 1. (1) Zrzeczenia wolnomularskie (masońskie) uznaje się za rozwiązane z mocy samego prawa.

(2) Minister Spraw Wewnętrznych rozwiąże zrzeczenia zależne od wolnomularstwa.

(3) Majątek rozwiązanych zrzeczeń przeznaczają na cele dobroczynności publicznej, archiwa zaś i dokumenty przekazuje się na rzecz Państwa.

Art. 2. (1) Kto bierze udział w związku wolnomularskim lub działalność takiego związku popiera,

podlega karze więzienia do lat 5 i grzywny.

(2) Kto związek taki zakłada lub nim kieruje, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 2 i grzywny.

Art. 3. (1) Kto uczestniczy w tajnej działalności zrzeszenia rozwiązanego na podstawie art. 1 ust. (2) lub taką działalność popiera, podlega karze więzienia do lat 5 i grzywny.

(2) Tym samym karom podlega, kto bierze udział w związku, posiadającym nieujawnioną organizację hierarchiczną lub odbierającym od swoich uczestników przyrzeczenie bezwzględnej tajemnicy lub bezwzględnego posłuszeństwa, albo też działalność takiego związku popiera.

Art. 4. Do przestępstw, określonych w art. 2 i 3, nie stosuje się przepisu art. 6 kodeksu karnego.

Art. 5. Minister Spraw Wewnętrznych zarządzi likwidację zrzeszeń wolnomularskich oraz wskaże instytucje, na które przechodzi ich majątek.

Art. 6. (1) Zarządzenie o rozwiązaniu zrzeszenia, wydane na podstawie art. 1 ust. (2), należy całkowicie do swobodnego uznania Ministra Spraw Wewnętrznych.

(2) Zarządzenie ogłasza się w gazecie rządowej.

(3) W razie rozwiązania zrzeszenia w trybie przewidzianym w ustępach poprzedzających stosuje się odpowiednio przepis art. 5.

Art. 7. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości.

Art. 8. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 625. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o skróceniu kadencji niektórych organów ustrojowych w samorządzie terytorialnym.

Na podstawie art. 55 ust. (2) ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

Art. 1. (1) Wybory radnych gromadzkich — w województwach: krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim oraz w województwach: pomorskim i poznańskim w granicach sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 12 czerwca 1937 r. o zmianie granic województw: poznańskiego, pomorskiego, warszawskiego i łódzkiego (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 350) — będą zarządzane nie później niż w dniu 15 lutego 1939 r.

(2) Bieżąca kadencja dotychczasowych rad gromadzkich — na obszarze określonym w ust. (1) — kończy się z dniem uprawomocnienia się wyborów radnych gromadzkich, zarządzonych w myśl ust. (1).

Art. 2. (1) Wybory radnych miejskich — na całym obszarze Państwa z wyjątkiem województwa śląskiego — w tych miastach, w których

kadencja rad miejskich upływa po dniu 1 marca 1939 r., a nie później niż w dniu 1 stycznia 1941 r. będą zarządzane przed dniem 1 maja 1939 r.

(2) Bieżąca kadencja dotychczasowych rad miejskich w miastach, określonych w ust. (1), kończy się z dniem uprawomocnienia się wyborów radnych miejskich, zarządzonych w myśl ust. (1).

(3) Dotychczasowi honorowi ławnicy w zarządach miejskich miast, określonych w ust. (1), urzędują do czasu uprawomocnienia się wyborów ławników.

Art. 3. (1) Wybory radnych gminnych — na obszarze określonym w art. 1 ust. (1) — zostaną zarządzane w ciągu miesiąca po uprawomocnieniu się wyborów radnych gromadzkich w 3/4 częściach ogólnej liczby gromad na obszarze poszczególnych gmin. W tym samym czasie zarządzane zostaną wybory radnych gminnych w gminach wiejskich nie podzielonych na gromady.

(2) Bieżąca kadencja dotychczasowych rad gminnych kończy się z dniem uprawomocnienia się wyborów radnych gminnych, zarządzonych w myśl ust. (1).

(3) Dotychczasowi ławnicy w zarządach gminnych urzędują do czasu uprawomocnienia się wyborów ławników.

Art. 4. (1) Wybory radnych powiatowych — na obszarze określonym w art. 1 ust. (1) — zostaną zarządzane w ciągu miesiąca po uprawomocnieniu się wyborów radnych miejskich (art. 2) i radnych gminnych (art. 3) w większości gmin na obszarze poszczególnych powiatów, zapewniającej wybór 3/4 części ustawowej liczby radnych powiatowych.

(2) Bieżąca kadencja dotychczasowych rad powiatowych kończy się z dniem uprawomocnienia się wyborów radnych powiatowych, zarządzonych w myśl ust. (1).

(3) Dotychczasowi członkowie wydziałów powiatowych urzędują do czasu uprawomocnienia się wyborów członków wydziałów powiatowych.

Art. 5. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 6. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 626. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. w sprawie zmiany dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o zmianie niektórych zaopatrzeń emerytalnych oraz odszkodowań.

Poz. 627. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o zmianie prawa górniczego.

Poz. 628. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej niektórych aktów ustawo-

dawczych na ziemię odzyskane w październiku i listopadzie 1938 r.

Poz. 629. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 listopada 1938 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych.

z 29 listopada Nr 92 Rok 1938

Poz. 630. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 listopada 1938 r. o zniesieniu Sądu Grodzkiego w Jadowie.

Poz. 631. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 listopada 1938 r. o utworzeniu powiatowego wydziału hipotecznego w Sarnach.

Poz. 632. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 19 listopada 1938 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 6 listopada 1938 r. o tymczasowym uregulowaniu ubezpieczeń społecznych na odzyskanych ziemiach Śląska Cieszyńskiego.

Poz. 633. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 listopada 1938 r. ustalające termin, od którego waluta czeska przestaje być prawnym środkiem płatniczym na ziemiach, odzyskanych w listopadzie 1938 r. we Frydeckiem.

Poz. 634. Oświadczenie rządowe z dnia 12 listopada 1938 r. w sprawie ratyfikacji i wymiany dokumentów ratyfikacyjnych protokołu taryfowego z dnia 5 marca 1938 r. między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Łotewską.

z 1 grudnia Nr 93 Rok. 1938.

Poz. 635. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 listopada 1938 r. o warunkach mianowania oficerów w stopniach honorowych.

Na podstawie art. 63 ust. (1) ustawy konstytucyjnej i dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 maja 1936 r. o sprawowaniu zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi i organizacji naczelnych władz wojskowych w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 286) w związku z art. 18 § 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1937 r. o służbie wojskowej oficerów (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 128) postanawiam co następuje:

Art. 1. Oficerami w stopniach honorowych mogą być mianowani obywatele Państwa Polskiego oraz obywatele państw obcych.

Art. 2. Obywatele Państwa Polskiego mogą być mianowani oficerami w stopniach honorowych za wybitne zasługi położone w czasie pokoju lub w czasie wojny mające podstawowe znaczenie dla rozwoju Sił Zbrojnych, obrony Państwa lub zakończenia działań wojennych.

Art. 3. (1) Obywatele państw obcych mogą być mianowani oficerami w stopniach honorowych za zasługi położone w czasie pokoju lub w czasie wojny dla Państwa Polskiego albo w szczególności Jego Sił Zbrojnych.

(2) Oficerami w stopniach honorowych mogą być również mianowani obywatele państw obcych, którzy służyli w Wojsku Polskim lub w Polskiej Marynarce Wojennej albo w formacjach polskich uznanych przez Państwo.

Art. 4. (1) Mianowanie następuje na jeden ze stopni określonych w art. 8 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1937 r. o służbie wojskowej oficerów (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 128) z dodaniem: „w stopniu honorowym“.

(2) Mianowany oficerem w stopniu honorowym ma prawo wyłącznie do tytułu składającego się z nazwy stopnia i wyrazów: „w stopniu honorowym“ oraz przepisowego munduru wojskowego i uzbrojenia.

Art. 5. Wniosek o mianowanie z wyszczególnieniem zasług Minister Spraw Wojskowych przedstawia w czasie pokoju Prezydentowi Rzeczypospolitej, a w czasie wojny — Naczelnemu Wodzowi. Minister Spraw Wojskowych uzgadnia wniosek w czasie pokoju z Generalnym Inspektorem Sił Zbrojnych.

Art. 6. Oficer w stopniu honorowym otrzymuje dyplom według załączonego wzoru *) z wyszczególnieniem zasług, za jakie został mianowany.

Art. 7. Prezydent Rzeczypospolitej może pozbawić obywatela państwa obcego posiadanego stopnia oficera w stopniu honorowym za działanie na szkodę Państwa Polskiego oraz za inne czyny, stosownie do uznania Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 8. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych.

Art. 9. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 636. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 16 listopada 1938 r. wydane: co do § 6 w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, a co do §§ 11 i 35 w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Spraw Wojskowych; nadto co do §§ 2 — 5, 7 — 20 oraz 22 — 24 przez Ministrów: Przemysłu i Handlu, Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Komunikacji, a co do §§ 54 — 72 przez Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości — w celu wykonania ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o ulgach inwestycyjnych.

*) Nie przedrukowano.

z 2 grudnia Nr 94 Rok 1938

Poz. 637. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 listopada 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie wykonania ustawy z dnia 31 lipca 1924 r., zawierającej niektóre postanowienia o organizacji szkolnictwa.

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r., zawierającej niektóre postanowienia o organizacji szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 766), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 644), oraz art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1932 r. o ustanowieniu urzędu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 480) zarządzam co następuje:

Do art. 3 i 4.

§ 1. Przez szkoły państwowe powszechne, o których mowa w art. 3 i 4, należy rozumieć publiczne szkoły powszechne, objęte przepisami ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 143) wraz z jej późniejszymi zmianami.

§ 2. Procent ludności ruskiej (ukraińskiej), białoruskiej lub litewskiej, uprawniający rodziców do występowania z żądaniami zapewnienia ich dzieciom nauki w języku macierzystym określa się na podstawie wyników ostatniego powszechnego spisu ludności.

§ 3. O położeniu szkoły w tej czy innej miejscowości na terenie gminy rozstrzyga nie przypadkowe, czasowe pomieszczenie szkoły, lecz miejscowość wymieniona w dekreście organizacyjnym szkoły.

§ 4. Wiek szkolny dziecka zgodne z przepisami art. 6 i 7 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zaczyna się z początkiem roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat życia i trwa przez lat 7.

§ 5. Uprawnieni do występowania z żądaniem w sprawie języka nauczania w szkole powszechnej są:

- a) ojciec dziecka,
- b) matka, o ile ojciec nie żyje lub władzy rodzicielskiej nie sprawuje,
- c) opiekun prawny (przedstawiciel ustawowy), o ile oboje rodzice nie żyją lub władzy rodzicielskiej nie sprawują.

Uprawnienie to służy osobom wyżej wymienionym, gdy odnosi się do dzieci, które w dniu rozpoczęcia najbliższego roku szkolnego będą w wieku szkolnym.

Żądanie w sprawie języka nauczania ujęte w formie oddzielnych deklaracji, których wzór dołącza się do niniejszego rozporządzenia (wzór A) i opatrzone własnoręcznymi podpisa-

mi, wnoszą uprawnione — w myśl poprzedniego ustępu — osoby indywidualnie i bezpośrednio do właściwego inspektora szkolnego.

Urzędowe stwierdzenie własnoręczności podpisu na deklaracji może być dokonane przez notariuszów, zarządy gminne lub starostwa

Inspektor szkolny bada, czy istnieją warunki, pod jakimi deklaracja posiada ważność, a w szczególności:

1) czy gmina, w której szkoła jest położona, posiada zgodnie z wynikami ostatniego powszechnego spisu ludności 25% ludności ruskiej (ukraińskiej), białoruskiej, litewskiej, o ile wpłynęły żądania o wprowadzenie jednego z tych języków jako języka nauczania;

2) za pośrednictwem starostwa, zarządu gminnego lub w razie potrzeby osobiście, czy podpisany na deklaracji wraz z wymienionymi w niej dziećmi mieszka z obrębie danego obwodu szkolnego;

3) czy występujący w roli opiekuna dziecka jest do tego uprawniony.

§ 6. Deklaracje wyrażające żądanie w sprawie języka nauczania w granicach, w art. 3 ustawy przewidzianych, mogą być wnoszone w ciągu miesiąca listopada.

§ 7. O fakcie wniesienia przez rodziców żądań wprowadzenia do szkoły niepaństwowego języka nauczania inspektor szkolny przed dniem 1 stycznia zawiadamia ludność tego obwodu szkolnego celem umożliwienia pozostałej części rodziców wniesienia żądań nauczania w języku państwowym w terminie do 31 stycznia w formie przepisowych deklaracji, które podlegają sprawdzeniu według przepisów § 5.

Zawiadomienie to winno być dokonane przez wywieszenie stosownego ogłoszenia w lokalu zarządu gminnego, o ile zaś w danym obwodzie szkolnym nie ma zarządu gminnego, w takim razie należy ogłoszenie umieścić na widocznym miejscu w siedzibie sołtysa gromady.

§ 8. Deklaracje, o których mowa w §§ 6 i 7, będą uwzględnione dla ustalenia języka nauczania od najbliższego roku szkolnego pod warunkiem, że zostaną wniesione w terminach w tych paragrafach określonych, tj. do 30 listopada względnie 31 stycznia poprzedniego roku szkolnego.

§ 9. Inspektor szkolny w terminie takim, by sprawa mogła być rozstrzygnięta przed początkiem najbliższego roku szkolnego, a w każdym razie nie później niż 1 kwietnia przedstawia kuratorowi okręgu szkolnego umotywowane wnioski w sprawie języka nauczania. Do wniosków inspektor szkolny powinien dołączyć wszystkie odnoszące się do sprawy materiały, w szczególności zaś wniesione do niego pisemne żądania rodziców, podając uzasadnienie w wypadkach, gdy kwestionuje ważność deklaracji.

Na podstawie przedstawionych przez inspektora szkolnego wniosków kurator okręgu szkolnego w terminie do końca maja rozstrzyga o języku nauczania w szkole. Motywowane orzeczenie kuratora w sprawie języka nauczania w

szkole podaje się do wiadomości zainteresowanych rodziców w sposób wskazany w § 7, a nadto przez zawiadomienie jednego ze składających deklarację z żądaniem języka niepaństwowego i jednego z deklarantów za językiem państwowym.

Od orzeczenia kuratora przysługuje interesowanym rodzicom odwołanie do Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w ciągu dni 14 od wywieszenia ogłoszenia w lokalu zarządu gminnego.

O ile na skutek odwołania orzeczenie kuratora, ustalające język nauczania, ulegnie zmianie, to zmiana ta zostanie wprowadzona w szkole z początkiem najbliższego roku szkolnego.

§ 10. Zmiana języka nauczania może nastąpić tylko z początkiem roku szkolnego i obejmuje w roku szkolnym najbliższym klasę pierwszą, w następnych zaś latach stopniowo dalsze klasy. Kurator może zależnie od szczególnych warunków w danej szkole skrócić okres przejściowy i wprowadzić zmieniony język nauczania jednocześnie także w wyższych klasach. Sposób wprowadzenia zmiany języka nauczania należy uwidocznnić w orzeczeniu.

§ 11. W odniesieniu do szkół, w których język nauczania został ustalony już na zasadzie zgłoszonych deklaracji, będą brane pod uwagę dla zmiany języka nauczania jedynie deklaracje, wniesione w tym roku szkolnym, w którym upływa 7 lat od daty uprawomocnienia się ostatniego orzeczenia ustalającego język nauczania w danej szkole.

§ 12. O ile w powyższym terminie deklaracje w sprawie zmiany języka nauczania nie zostaną wniesione, wówczas język nauczania, ustalony w poprzednim orzeczeniu, obowiązuje nadal na następny okres 7-letni; w tym przypadku nie wydaje się osobnego orzeczenia.

Jeżeli jednak zajdzie zmiana organizacji szkoły albo też jeśli władza szkolna uzna, iż stosunki ludnościowe lub kulturalne w danym obwodzie szkolnym uległy zmianie tak dalece, że szkoła pod względem języka nauczania stosunkom tym już nie odpowiada, wówczas władza szkolna z własnej inicjatywy może zarządzić składanie deklaracji celem stwierdzenia życzeń rodziców w sprawie języka nauczania. Składanie deklaracji może być wówczas zarządzone w każdym czasie bez względu na okres 7-letni, jednak z zachowaniem terminów i trybu przewidzianego dla składania deklaracji w rozporządzeniu niniejszym.

Do art. 6.

§ 13. Na obszarze wymienionym w art. 1 ust. 3 ustawy mogą być zakładane państwowe szkoły średnie ogólnokształcące tylko z językiem wykładowym państwowym lub dwujęzyczne polsko-ruskie względnie polsko-białoruskie.

§ 14. Uprawnieni do występowania z żądaniem zapewnienia dzieciom szkół średnich

ogólnokształcących nauki w języku niepaństwowym są:

- a) ojciec dziecka,
- b) matka, o ile ojciec nie żyje lub władzy rodzicielskiej nie sprawuje,
- c) opiekun prawny (przedstawiciel ustawowy), o ile oboje rodzice nie żyją lub władzy rodzicielskiej nie sprawują.

Żądania te w formie oddzielnych deklaracji, których wzór dołącza się do niniejszego rozporządzenia (wzór B), winny być podpisane w obecności dyrektora państwowej szkoły średniej ogólnokształcącej z językiem wykładowym polskim, w której dziecko uczy się.

Deklaracje te opatrzone adnotacją „w mojej obecności” oraz stwierdzeniem, czy osoba składająca deklarację jest ojcem (matką lub opiekunem prawnym) dziecka uczęszczającego do szkoły oraz czy należy do narodowości, w której języku chciałaby zapewnić dziecko naukę, dyrektor szkoły przesyła kuratorowi okręgu szkolnego.

§ 15. Ważność deklaracji stwierdza kurator okręgu szkolnego, rozstrzyga zaś o założeniu szkoły dwujęzycznej w granicach ustawy oraz uchwalonego przez władzę ustawodawczą budżetu Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Decyzja złączenia istniejących w chwili wejścia w życie ustawy państwowych szkół średnich ogólnokształcących z językiem wykładowym wyłącznie polskim i wyłącznie ruskim (ukraińskim) w jedną szkołę dwujęzyczną należy do Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Do art. 8.

§ 16. Przy wnoszeniu żądań ze strony rodziców dzieci narodowości ruskiej (ukraińskiej) względnie białoruskiej, uczęszczających do państwowych szkół zawodowych i ludowych szkół rolniczych, obowiązują przepisy § 14 i § 15 ust. 1 niniejszego rozporządzenia. O zmianie języka nauczania rozstrzyga Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w granicach przepisów ustawy.

Do art. 9.

§ 17. Żądania rodziców dzieci, uczęszczających do szkół zakładanych i utrzymywanych przez samorządy z podatków, opłacanych przez ogół ludności danego okręgu samorządowego, w sprawie zmiany języka nauczania należy wnieść w formie deklaracji identycznych z tymi, o których mowa w §§ 5 i 14, do odpowiednich organów samorządu (np. wydziałów powiatowych, zarządów miast itp.), które z wnioskami przedstawiają je do decyzji kuratorowi, gdy chodzi o szkoły zawodowe, specjalne lub średnie ogólnokształcące, a inspektorowi szkolnemu, gdy idzie o szkoły powszechne.

§ 18. Na rok szkolny 1938/39 przesuwają się terminy, przewidziane w §§ 6, 7 i 8 w sposób następujący:

a) dla czynności, przewidzianych w § 6 — ustala się termin 10 grudnia 1938 r. — 10 stycznia 1939 r.;

b) dla czynności, przewidzianych w § 7, ustala się dla inspektora szkolnego termin 31 stycznia 1939 r., dla rodziców zaś termin 1 — 26 lutego 1939 r.

Powyższe terminy mają analogiczne zastosowanie do § 8.

§ 19. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 33).

Załączniki do rozp. Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. z dnia 25 listopada 1938 r. (poz. 637).

Wzór A.

DEKLARACJA.

Ja niżej podpisany (a) . . . . .
(imię i nazwisko)
obywatel Rzeczypospolitej Polskiej, narodowości . . . . . mieszkający . . . . .
(nazwa miejscowości)
gminy . . . . . powiatu . . . . .
(nazwa gminy) (nazwa powiatu)
jako ojciec — matka — opiekun prawny będącego (ych) w wieku szkolnym dziecka (dzieci):
1. . . . .
(imię dziecka)
2. . . . .
3. . . . .
4. . . . .

na podstawie art. 3 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r., zawierającej niektóre postanowienia o organizacji szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 766) wyrażam życzenie, aby w publicznej szkole powszechnej w . . . . . był
(nazwa miejscowości)

wprowadzony język nauczania: . . . . .

Dnia . . . . . 19 . . . r.

(własnoręczny podpis)

Do Inspektoratu Szkolnego

w . . . . .

Wzór B.

DEKLARACJA.

Ja niżej podpisany (a) . . . . .
(imię i nazwisko)
obywatel Rzeczypospolitej Polskiej, narodowości . . . . . mieszkający . . . . .
(nazwa miejscowości)
gminy . . . . . powiatu . . . . .
(nazwa gminy) (nazwa powiatu)
jako ojciec — matka — opiekun prawny uczęszczającego (ych) do . . . . .
(nazwa szkoły)
(średniej, ogólnokształcącej, zawodowej czy innej)
w . . . . . dziecka (dzieci):
(nazwa miejscowości)

1. . . . .
(imię dziecka)
2. . . . .
3. . . . .
4. . . . .

na podstawie art. 6 i 8 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r., zawierającej niektóre postanowienia o organizacji szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 766) życzę sobie zapewnienia mu (im) nauki w języku: . . . . .

Dnia . . . . . 19 . . . r.

(własnoręczny podpis)

W mojej obecności

Dyrektor (Kierownik) szkoły
(podpis)

Kuratorium Okręgu Szkolnego

w . . . . .

Poz. 638. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 28 listopada 1938 r. o pomocy Skarbu Państwa dla instytucji wierzycielskich, zawierających układy konwersyjne oraz o zrównaniu warunków spłat w układach konwersyjnych, zawartych przed dniem 1 grudnia 1934 r. z dłużnikami, zaliczonymi następnie do posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy C.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 23 listopada Nr 268 Rok 1938

Poz. 625. Ogłoszenie Generalnego Komisarza Wyborczego z dn. 22 listopada 1938 r. o powołaniu Senatorów przez Prezydenta Rzeczypospolitej.

Poz. 626. Ogłoszenie Generalnego Komisarza Wyborczego o sprostowaniu omyłki.

Poz. 627. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski.

Poz. 628. Uchwała Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1938 r. o zatwierdzeniu statutu organizacyjnego Ministerstwa Skarbu.

§ 1.

Zatwierdza się załączony do uchwały niniejszej statut organizacyjny Ministerstwa Skarbu.

§ 2.

Wykonanie uchwały niniejszej porucza się Ministrowi Skarbu.

§ 3.

Zatwierdzony uchwałą niniejszą statut wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z dniem tym

traci moc obowiązującą statut organizacyjny Ministerstwa Skarbu, zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 1932 r. (Monitor Polski Nr 32, poz. 38) wraz z późniejszymi zmianami.

Załącznik do Uchwały Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1938 r. (Monitor Polski Nr 268, poz. 628).

STATUT ORGANIZACYJNY MINISTERSTWA SKARBU.

§ 1.

Ministerstwo Skarbu dzieli się na Gabinet Ministra, Biuro Personalne, sześć departamentów: I. Organizacyjno-Administracyjny, II. Obrotu Pieniężnego, III. Budżetu i Majątku Państwa, IV. Cek, V. Podatków i Opłat, VI. Akcyz i Monopolów, Biuro Emerytur i Rent oraz Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń.

§ 2.

GABINET MINISTRA.

Gabinet Ministra obejmuje sprawy wynikające ze stosunku Ministra do Izby Ustawodawczych, Prezesa Rady Ministrów i Rady Ministrów, sprawy związane z ustalaniem zasad ogólnej polityki Ministra, koordynacją prac ustawodawczych, sprawy prasy i propagandy oraz nadzoru nad przedsiębiorstwami państwowymi i mieszanymi.

Gabinet Ministra dzieli się na pięć wydziałów: 1) Prezydialny, 2) Ekonomiczny, 3) Prawny, 4) Wojskowy, 5) Inspekcji Przedsiębiorstw Państwowych i Mieszanych.

Wydział 1 Prezydialny załatwia sprawy:

- a) wynikające ze stosunku Ministra Skarbu do Izby Ustawodawczych, Prezesa Rady Ministrów i Rady Ministrów,
- b) o charakterze społecznym i politycznym,
- c) prasy i propagandy,
- d) należące do właściwości Gabinetu, a nie objęte kompetencją innych wydziałów.

Wydział 2 Ekonomiczny:

- a) opracowuje materiały do wytycznych ogólnej polityki gospodarczej,
- b) przygotowuje materiały i wnioski na Komitet Ekonomiczny Ministrów,
- c) współdziała w układaniu i realizacji planu inwestycji z funduszy publicznych.
- d) uzgadnia prace poszczególnych departamentów w zakresie zagadnień Samorządu Terytorialnego.

Wydział 3 Prawny:

- a) opiniuje pod względem prawnym projekty ustaw, dekretów i rozporządzeń, opracowanych przez departamenty Ministerstwa oraz akty prawne, przeznaczone do ogłoszenia w Dzienniku

Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, Monitorze Polskim i Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu,

- b) koordynuje prace Ministerstwa Skarbu związane z uzgadnianiem projektów ustaw, dekretów i rozporządzeń opracowanych przez inne ministerstwa i opiniuje projekty te ze stanowiska prawnego.

Do Wydziału 3 należy Redakcja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu.

Wydział 4 Wojskowy

załatwia w porozumieniu z właściwymi departamentami sprawy związane z obroną Państwa, sprawy obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej obiektów i instytucji podległych lub nadzorowanych przez Ministra Skarbu.

Wydział 5 Inspekcji Przedsiębiorstw Państwowych i Mieszanych załatwia sprawy:

- a) tworzenia, nabywania, wydzierżawiania i zbywania przedsiębiorstw państwowych, jak również udziałów Państwa w przedsiębiorstwach prywatnych, podnoszenia ich kapitału zakładowego i zaciągania przez nie zobowiązań finansowych,
- b) bilansów tych przedsiębiorstw,
- c) współdziałania z właściwymi departamentami w zakresie spraw dotyczących przedsiębiorstw państwowych i mieszanych, załatwianych przez te departamenty.

Wydział 5 współdziała z Biurem Personalnym przy załatwianiu spraw osobowych delegatów Ministerstwa do przedsiębiorstw.

§ 3.

BIURO PERSONALNE.

Biuro Personalne obejmuje sprawy osobowe urzędników i funkcjonariuszów niższych Ministerstwa Skarbu oraz podległych Ministrowi władz urzędów, przedsiębiorstw, zakładów oraz instytucji i organów wykonawczych.

Biuro Personalne przy doborze i szkoleniu personelu współdziała z departamentami fachowymi.

Biuro Personalne dzieli się na 2 referaty:

- 1) Osobowy, 2) Dyscyplinarny.

Referat 1 Osobowy załatwia sprawy:

osobowe urzędników i funkcjonariuszów niższych Ministerstwa, władz, instytucji, zakładów i przedsiębiorstw podlegających Ministrowi Skarbu, sprawy wynikające z przepisów o służbie państwowej, o uposażeniu, dietach i kosztach podróży, o orderach i odznaczeniach, lub z przepisów, dotyczących nadzoru Ministra Skarbu nad instytucjami, sprawy doboru i szkolenia personelu, ustala stany (etaty) osobowe oparte na organizacji, budżecie i faktycznych potrzebach, współdziała w układaniu preliminarzy wydatków osobowych, prowadzi ewidencję, statystykę oraz zbiera dokumentów funkcjonariuszów Ministerstwa Skarbu.

Referat 2 Dyscyplinarny załatwia sprawy: wynikające z naruszenia obowiązków służbowych, prowadzi obronę prawną przed Najwyższym

Trybunałem Administracyjnym oraz przygotowanie zarządzenia w sprawie wykonania wyroków Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

§ 4.

DEPARTAMENT I ORGANIZACYJNO-ADMINISTRACYJNY.

Departament I obejmuje sprawy ustroju władz, urzędów i organów wykonawczych administracji skarbowej, sprawy podziału administracyjnego, sprawy racjonalizacji pracy, uzgadnianie w porozumieniu z właściwymi departamentami sprawy wynikające ze stosunku Ministerstwa do Najwyższej Izby Kontroli, sprawy budżetowe i gospodarcze, sprawy walki z przestępstwami skarbowymi, sprawy karne skarbowe, sprawy likwidacyjne oraz sprawy nienależące do kompetencji innych departamentów.

Departament I czuwa nad stanem inspekcji władz i urzędów skarbowych I i II instancji i koordynuje działalność organów inspekcyjnych.

Departament I dzieli się na pięć wydziałów:

1) Organizacyjny, 2) Budżetowo-Gospodarczy, 3) Ochrony Skarbowej, 4) Karny Skarbowy, 5) Likwidacyjny.

Ponadto w skład departamentu wchodzi inspektorzy służb nadzorowanych przez właściwe departamenty fachowe.

Wydział I Organizacyjny załatwia sprawy: ustroju Ministerstwa Skarbu oraz podległych Ministrowi władz, urzędów i organów wykonawczych, sprawy podziału administracyjnego, sprawy racjonalizacji pracy, sprawy koordynacji inspekcji, sprawy postępowania biurowego, uzgadnianie z właściwymi departamentami korespondencję z Najwyższą Izbą Kontroli oraz załatwia inne sprawy nie należące do pozostałych wydziałów.

Wydział 1 obejmuje sekretariaty Ministra i Podsekretarzy Stanu, Kancelarię Główną i Bibliotekę Ministerstwa.

Wydział 2 Budżetowo-Gospodarczy załatwia sprawy:

a) układania i wykonywania budżetu Ministerstwa Skarbu w porozumieniu z Departamentem III oraz nadzoru administracyjnego w tym zakresie,

b) budowy, remontu i zarządu gmachów administracji skarbowej,

c) środków lokomocji władz i urzędów skarbowych,

d) przetargów, dostaw i zaopatrzeń materiałowych,

e) administracji znaków wartościowych.

Do Wydziału Budżetowo-Gospodarczego należy ponadto Rachuba oraz administracja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu.

Wydział 3 Ochrony Skarbowej załatwia sprawy związane z nadzorem i kierownictwem akcji śledzenia i ścigania przestępstw, do których zwalczania uprawnione są z mocy poszczególnych przepisów władze skarbowe.

Wydział 4 Karny Skarbowy załatwia sprawy:

a) ustawodawstwa karnego skarbowego,

b) nadzoru nad stosowaniem przepisów prawa karnego skarbowego,

c) orzecznictwa w sprawach karnych skarbowych,

d) obrony interesów Skarbu Państwa w postępowaniu karnym skarbowym przed władzami sądowymi,

e) przyznawania nagród za wykrywanie przestępstw karnych skarbowych,

f) ilustracji działów karnych władz skarbowych I i II instancji.

Wydział 5 Likwidacyjny załatwia sprawy:

a) likwidacji stosunków majątkowych, wynikłych z dawnej przynależności ziem Rzeczypospolitej Polskiej do państwa rosyjskiego, niemieckiego i austriackiego,

b) likwidacji stosunków majątkowych, wynikłych z powrotu ziem Śląska Zaolziańskiego do Rzeczypospolitej Polskiej oraz z rektyfikacji granicy polsko-czeskosłowackiej,

c) likwidacji roszczeń przejętych po państwach wymienionych pod a),

d) związane z działalnością Komitetów Likwidacyjnych i Komisji Likwidacyjnej.

§ 5.

DEPARTAMENT II OBROTU PIENIĘŻNEGO.

Departament II obejmuje sprawy: ustroju i obrotu pieniężnego, polityki dewizowej, organizacji kredytu publicznego i prywatnego oraz polityki kredytowej i lokacyjnej, długów wewnętrznych i zagranicznych Państwa, operacji kredytowych i stosunków finansowych z zagranicą Państwa i przedsiębiorstw państwowych oraz związków i instytucji publiczno-prawnych, sprawy nadzoru nad działalnością instytucji kredytu publicznego i prywatnego.

Departament II współdziała z Państwowym Urzędem Kontroli Ubezpieczeń przy ustalaniu ogólnych wytycznych polityki tego urzędu w zakresie ruchu funduszy ubezpieczeniowych podlegających nadzorowi Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń oraz z Przewodniczącym Rady Spółdzielczej w zakresie polityki kredytowej i wkładowej spółdzielni.

Departament II dzieli się na pięć wydziałów: 1) Kredytu Wewnętrznego, 2) Kredytu Zagranicznego, 3) Bankowy, 4) Polityki Kredytowej, 5) Obrotu Płatniczego.

W skład Departamentu wchodzi ponadto:

1) Inspektorat Bankowy,
2) Zarząd Długów Państwa,
3) Radca Prawny Departamentu.

Wydział 1 Kredytu Wewnętrznego załatwia sprawy:

a) ustroju i obiegu pieniężnego, Banku Polskiego, obrotu wielkowlowego i czekowego, izb rozrachunkowych i organizacji giełd pieniężnych,

- b) wewnętrznych długów emisyjnych Państwa,
- c) nadzoru nad giełdami pieniężnymi,
- d) spółek akcyjnych, niezastrzeżone innym wydziałom,
- e) kursów papierów wartościowych przy przyjmowaniu ich na kaucje i wadia,
- f) waloryzacji zobowiązań publiczno- i prywatno-prawnych,
- g) nadzoru nad Mennicą Państwową w zakresie należącem do kompetencji innych departamentów,
- h) nadzoru nad kredytem obligacyjnym i emisją papierów wartościowych w kraju, niezastrzeżone innym wydziałom,
- i) ogólne Departamentu.

Wydział 2 Kredytu Zagranicznego załatwia sprawy:

- a) długów zagranicznych Państwa, w szczególności emisji i obsługi pożyczek państwowych oraz gwarancji finansowych Państwa wobec zagranicy,
- b) długów i operacji kredytowych z zagranicą Państwa, związków samorządowych, przedsiębiorstw i instytucji państwowych i prywatnych, funduszy państwowych i fundacji,
- c) przedstawicielstw finansowych za granicą i zagranicznych stosunków kredytowych i pieniężnych.

Wydział 2 ponadto:

- a) współdziała przy umowach zawieranych między Skarbem Państwa z zagranicą, o ile dotyczą one spraw finansowych lub kredytowych oraz uczestniczy w rokowaniach o zawarcie takich umów,
- b) załatwia sprawy związane z rokowaniami i uczestnictwem w ustalaniu tekstu międzynarodowych umów płatniczych (clearingowych).

Wydział 3 Bankowy załatwia sprawy:

- a) związane z organizacją, działalnością, nadzorem państwowym i polityką kredytową prywatnych przedsiębiorstw bankowych i instytucji kredytu długoterminowego,
- b) koncesyj na prowadzenie przedsiębiorstw bankowych i instytucji kredytu długoterminowego i zakładów zastawniczych,
- c) statutów prywatnych instytucji kredytu długoterminowego i krótkoterminowego oraz emisji listów zastawnych i obligacji prywatnych instytucji kredytu długoterminowego,
- d) związane z akcją kredytową funduszy sanacyjnych na cele pomocy dla banków (fundusz pomocy instytucjom kredytowym),
- e) związane z opiniowaniem gwarancji składanych na zabezpieczenie umów na dostawy i roboty rządowe.

Wydział 4 Polityki Kredytowej załatwia sprawy:

- a) związane z akcją kredytowo-gospodarczą Państwa, państwowych funduszy specjalnych nie zastrzeżone innym departamentom lub wydziałom oraz w porozumieniu z Departamen-

tem Budżetu i Majątku Państwa sprawy lokowania i upływniania rezerw skarbowych,

b) nadzoru nad organizacją, działalnością, polityką kredytową, emisyjną i lokacyjną banków państwowych i Pocztovej Kasy Oszczędności,

c) gwarancji finansowych Państwa z wyjątkiem gwarancji wobec zagranicy,

d) polityki lokacyjnej instytucji publiczno-prawnych, polityki kredytowej **samorządów** oraz współdziała z Państwowym Urzędem Kontroli Ubezpieczeń w sprawach polityki lokacyjnej zakładów ubezpieczeniowych,

e) związane z regulowaniem i finansowaniem obrotu rolniczego,

f) polityki kredytowo-budowlanej,

g) nadzoru nad organizacją, polityką kredytową i lokacyjną komunalnych kas oszczędności i ich central,

h) banków komunalnych i central żyrowych,

i) nadzoru nad kasami kredytu bezprocentowego, gminnymi kasami pożyczkowo-oszczędnościowymi oraz wszystkie sprawy drobnego kredytu, udzielanego przez instytucje kredytowe,

j) polityki kredytowej i wkładowej spółdzielni oraz ustawodawstwa spółdzielczego w tym zakresie po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Rady Spółdzielczej.

Wydział 5 Obrotu Płatniczego załatwia sprawy:

a) polityki dewizowej, obrotu zagranicznymi środkami płatniczymi i złotem oraz koordynacji pracy instytucji powołanych do wykonania zarządzeń w zakresie obrotu zagranicznymi środkami płatniczymi oraz ustala wytyczne dla organów powołanych do zwalczania przestępstw w obrocie zagranicznym,

b) nadzoru nad wykonywaniem zarządzeń, wynikających z przepisów o obrocie zagranicznymi środkami płatniczymi,

c) przygotowania projektów aktów ustawodawczych i rozporządzeń dotyczących obrotu pieniężnego z zagranicą,

d) umów turystycznych i paszportów zagranicznych,

e) rejestracji i kontroli zapotrzebowań władz, urzędów i instytucji państwowych oraz monopolów i przedsiębiorstw na zagraniczne środki płatnicze,

f) związane z bilansem płatniczym oraz przygotowania w związku z tym projektów zarządzeń.

Inspektorat Bankowy załatwia sprawy:

a) ogólnej kontroli nad instytucjami kredytowymi,

b) szczegółowych rewizyj periodycznych i dorywczych lustracji, badania bilansów, zestawień i sprawozdań przedsiębiorstw podlegających nadzorowi i kontroli,

c) opracowywania bilansów,

d) prowadzenia statystyki bankowej.

Zarząd Długów Państwa załatwia sprawy, związane z administracją długów państwowych, prowadzi księgi długów Państwa oraz udziela nych przez Państwo gwarancji państwowych.

Radca Prawny Departamentu opiniuje akty prawne, sporządzane przez Departament, oraz współdziała w ich opracowaniu.

§ 6.

DEPARTAMENT III BUDŻETU I MAJĄTKU PAŃSTWA.

Departament III obejmuje sprawy, dotyczące prawa budżetowego i oszczędności budżetowych, układania, wykonywania i kontroli administracyjnej budżetu Państwa, sprawy rachunkowo - kasowe i zamknięć rachunków państwowych, sprawy dotyczące zagadnień uposażeniowych, budżetów samorządu terytorialnego i innych związków prawnopublicznych w zakresie ustalonym przez szczególne przepisy prawne, sprawy dotyczące inwentaryzacji majątku państwowego oraz sprawy nadzoru służbowego w dziale rachunkowo - kasowym.

Departament III dzieli się na pięć wydziałów: 1) Polityki Budżetowej, 2 i 3) Budżetów, 4) Administracji Kasowej, 5) Centralnej Księgowości.

Wydział 1 Polityki Budżetowej załatwia sprawy:

a) studiów nad prawem budżetowym i kodyfikacji prawa budżetowego,

b) układania projektów ustaw skarbowych, preliminarza budżetowego i ustaw o kredytach dodatkowych,

c) układania budżetów miesięcznych,

d) związane z zagadnieniem oszczędności budżetowych,

e) badań porównawczych w dziedzinie budżetów państwowych,

f) statystyki budżetowej, zestawień budżetowych oraz ewidencji wydatków dokonanych,

g) związane z budżetami związków samorządu terytorialnego i innych związków prawnopublicznych, sprawy związane z sytuacją finansową tych związków; w sprawach samorządu terytorialnego współdziała Wydział 1 z Gabinetem Ministra i z Departamentem V,

h) związane z inwentaryzacją majątku państwowego,

i) spadków bezdziedzicznych i przypadłości na rzecz Skarbu.

Ponadto Wydział 1 współdziała z Departamentem I przy układaniu, wykonywaniu i kontroli administracyjnej budżetu Ministerstwa Skarbu.

Wydział 2 Budżetów załatwia sprawy układania, wykonywania i kontroli administracyjnej budżetów Prezydenta Rzeczypospolitej, Sejmu i Senatu, Kontroli Państwa, Prezydium Rady Ministrów, Ministerstw: Spraw Zagranicznych, Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Opieki Społecznej oraz Długów Państwa.

Wydział 3 Budżetów załatwia sprawy:

a) układania, wykonywania i kontroli administracyjnej budżetów Ministerstw: Przemysłu i Handlu, Komunikacji, Rolnictwa i Reform Rolnych, Poczty i Telegrafów, emerytur i zaopatrzeń, rent inwalidzkich i pensyj,

b) zasad uposażeń funkcjonariuszów państwowych, osób wojskowych oraz pracowników funduszy państwowych.

Wydział 3 współdziała z właściwymi departamentami w układaniu, wykonywaniu i kontroli administracyjnej planów finansowo - gospodarczych monopolów i przedsiębiorstw państwowych, w sprawach ustalania zasad wynagradzania pracowników monopolów i przedsiębiorstw państwowych oraz w sprawach planu inwestycyjnego.

Wydział 4 Administracji Kasowej załatwia sprawy:

a) przepisów rachunkowo - kasowych dla władz i urzędów państwowych oraz dla izb skarbowych i kas urzędów skarbowych,

b) odrębnych przepisów rachunkowo - kasowych dla: władz wojskowych, władz polskich w Gdańsku, przedsiębiorstw i monopolów państwowych, specjalnych kas i specjalnych poborców przy władzach i urzędach państwowych, dla związków samorządowych oraz władz i urzędów celnych,

c) stałego nadzoru nad działalnością wydziałów rachunkowo - kasowych izb skarbowych i kas urzędów skarbowych,

d) nadzoru nad działalnością Zarządu Długów Państwa w zakresie rachunkowo - kasowym oraz nad rachunkowo - kasową stroną działalności urzędów opłat stempłowych, władz i urzędów celnych, administracji znaków wartościowych i Mennicy Państwowej,

e) normowania obrotów i zapasów gotowizny, tudzież znaków wartościowych w kasach państwowych oraz obrotów kasowych władz i urzędów państwowych za pośrednictwem Banku Polskiego i Pocztovej Kasy Oszczędności,

f) normowania pod względem rachunkowo - kasowym obrotów papierami wartościowymi z tytułu emisji, skupu, wymiany, realizacji kuponów, wylosowanych premii itp.

Wydział 4 współdziała z Biurem Personalnym w sprawach osobowych, a z Departamentem I w sprawach inspekcji, racjonalizacji pracy oraz w sprawach ogólnie - organizacyjnych i wydatków służby rachunkowo - kasowej.

Wydział 5 Centralnej Księgowości załatwia sprawy określone przepisami rachunkowo - kasowymi dla Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu.

§ 7.

DEPARTAMENT IV CEŁ.

Departament IV obejmuje sprawy ustawodawstwa, orzecznictwa i nadzoru w zakresie ceł, współdziałania z innymi ministerstwami w zakresie polityki celnej, traktatów handlowych i han-

dłu zagranicznego, sprawy celne, wynikające z konwencji polsko-gdańskich.

Departament IV dzieli się na trzy wydziały: 1) Administracji i Postępowania Celnego, 2) Taryfowy, 3) Prawodawstwa Celnego.

Wydział 1 Administracji i Postępowania Celnego załatwia sprawy:

- a) nadzoru i orzecznictwa w zakresie postępowania celnego,
- b) dotyczące udzielania koncesyj dla agentów celnych i na prowadzenie składów celnych, kredytowania i odraczania należności celnych oraz wszystkie inne sprawy z zakresu postępowania celnego,
- c) przepisów rachunkowo - kasowych dla władz i urzędów celnych w porozumieniu z Departamentem III,
- d) kontroli rachunkowej wpływów celnych i wydatków administracji celnej oraz rejestrowania zwrotów ceł i prowadzenia rozrachunków z wpływów celnych z W. M. Gdańskiem.

Wydział 1 współdziała z Biurem Personalnym w sprawach osobowych, a z Departamentem I w sprawach inspekcji, racjonalizacji pracy oraz w sprawach ogólnie organizacyjnych i wydatków służby ceł.

Wydział 2 Taryfowy załatwia sprawy:

- a) taryf celnych, autonomicznych i konwencyjnych oraz ich stosowania, wyjaśnień do taryfy celnej, orzecznictwa taryfowo - celnego,
- b) kontroli prawidłowości stosowania taryf celnych przez urzędy celne,
- c) metod badania towarów i doświadczalni towaroznawczej oraz kolekcji próbek,
- d) zwrotu ceł, niżek celnych oraz obrotu uszlachetniającego i reparacyjnego.

Wydział 3 Prawodawstwa Celnego załatwia sprawy:

- a) projektów ustaw i rozporządzeń w zakresie prawa celnego i taryf celnych,
- b) współdziałania w opracowywaniu projektów i rozporządzeń dotyczących obrotu z zagranicą,
- c) uczestnictwa w rokowaniach handlowych i ustalania tekstu umów międzynarodowych, dotyczących obrotu z zagranicą,
- d) studiów nad ustawodawstwem celnym innych państw,
- e) nadzoru władz, urzędów oraz organów celnych na obszarze W. M. Gdańska, jak również współdziałania w załatwianiu spraw celnych i gospodarczych, wynikających ze stosunku umownego z W. M. Gdańskiem.

§ 8.

DEPARTAMENT V PODATKÓW I OPŁAT.

Departament V obejmuje sprawy ustawodawstwa, orzecznictwa i nadzoru w zakresie polityki i administracji podatków bezpośrednich i opłat stemplowych oraz nadzoru nad postępem prac klasyfikacji gruntów

Departament V dzieli się na pięć wydziałów: 1) Administracji Podatkowej, 2) Podatku Dochodowego, 3) Podatków Realnych i Danin Komunalnych, 4) Podatku Obrotowego, 5) Opłat Stemplowych i Podatku Spadkowego.

Wydział 1 Administracji Podatkowej załatwia sprawy:

- a) ustawodawstwa, orzecznictwa i nadzoru w zakresie postępowania podatkowego,
- b) egzekucji podatków bezpośrednich i opłat stemplowych.
- c) statystyki podatków i opłat.

Wydział 1 współdziała z Biurem Personalnym w sprawach osobowych, a z Departamentem I w sprawach inspekcji, racjonalizacji pracy w sprawach ogólnie organizacyjnych i wydatków służby podatków bezpośrednich.

Wydział 2 Podatku Dochodowego załatwia sprawy ustawodawstwa, orzecznictwa i nadzoru w zakresie podatku dochodowego, od kapitałów i rent oraz specjalnego podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszy publicznych.

Wydział 3 Podatków Rolnych i Danin Komunalnych załatwia sprawy ustawodawstwa, orzecznictwa i nadzoru w zakresie podatku gruntowego, od nieruchomości, od lokali, nadzwyczajnej daniny majątkowej i danin komunalnych oraz sprawy nadzoru nad postępem prac klasyfikacji gruntów.

Wydział 3 współdziała z Gabinetem Ministra i z Departamentem III w zakresie finansów samorządowych.

Wydział 4 Podatku Obrotowego załatwia sprawy ustawodawstwa, orzecznictwa i nadzoru w zakresie podatku obrotowego od energii elektrycznej oraz od uboju.

Wydział 5 Opłat Stemplowych i Podatku Spadkowego załatwia sprawy ustawodawstwa, orzecznictwa i nadzoru w zakresie opłat stemplowych oraz podatku spadkowego i od darowizn.

§ 9.

DEPARTAMENT VI AKCYZ I MONOPOLÓW.

Departament VI obejmuje sprawy: ustawodawstwa, orzecznictwa i nadzoru w zakresie monopolów i podatków pośrednich.

Departament VI dzieli się na cztery wydziały: 1) i 2) Administracji Monopolów, 3) Podatków Pośrednich, 4) Służby Akcyzowej.

Ponadto w skład Departamentu VI wchodzi Komisja Rewizyjna Monopolów.

Wydział 1 Administracji Monopolów załatwia sprawy monopolu tytoniowego, solnego i loteryjnego, a w szczególności:

- a) sprawy ustawodawstwa i orzecznictwa oraz normowania nadzoru skarbowego nad wspomnianymi monopolami,
- b) sprawy organizacji, administracji i gospodarki przedsiębiorstw monopolowych zastrzeżone dla Ministra Skarbu,
- c) sprawy planów finansowo - gospodar-

czych i zamknąć rachunkowych wszystkich monopolów, sprawy ogólne i robotnicze tych przedsiębiorstw, wymagające jednolitego normowania.

Wydział 1 współdziała z Biurem Personalnym w sprawach osobowych pracowników przedsiębiorstw monopolowych w zakresie zastrzeżonym dla Ministra Skarbu.

Wydział 2 Administracji Monopolów załatwia sprawy monopolu spirytusowego i zapalczanego, a w szczególności:

a) sprawy ustawodawstwa i orzecznictwa oraz normowania nadzoru skarbowego nad wspomnianymi monopolami,

b) sprawy z zakresu administracji i gospodarki przedsiębiorstw tych monopolów, zastrzeżone dla Ministra Skarbu, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych dla wydziału 1 w pkt. c),

c) sprawy polityki w zakresie przemysłu wyrobu i przerobu spirytusu, oraz sprzedaży spirytusu, wyrobów i napojów spirytusowych.

Wydział 3 Podatków Pośrednich załatwia sprawy ustawodawstwa, orzecznictwa i nadzoru w sprawach podatków pośrednich, regulowania gospodarki cukrowej i buraczanej, sztucznych środków słodzących, kontroli wpływów z podatków pośrednich, oraz prowadzi statystykę obrotu przedmiotami podlegającymi tym podatkom.

Wydział 4 Służby Akcyzowej:

a) załatwia sprawy stałych nadzorów w przedsiębiorstwach akcyzowo - monopolowych oraz zaopatrzenia służby akcyzowej w potrzebne przyrządy i narzędzia kontrolne.

b) opracowuje zagadnienia techniczne, związane z działalnością służby akcyzowej i udziela w tym zakresie opinii zainteresowanym wydziałom,

c) w porozumieniu z zainteresowanymi wydziałami załatwia sprawy akcyzowo - monopolowe, wynikające ze stosunku do W. M. Gdańska,

d) załatwia sprawy nadzoru służbowego nad podległymi władzami i urzędami w zakresie służby akcyzowej,

e) załatwia sprawy ogólne należące do kompetencji Departamentu i nie zastrzeżone innym wydziałom.

Wydział 4 współdziała z Biurem Personalnym w sprawach osobowych, a z Departamentem I w sprawach inspekcji, racjonalizacji pracy oraz w sprawach ogólnie organizacyjnych i wydatków służby akcyzowej.

§ 10.

BIURO EMERYTUR I RENT.

Biuro Emerytur i Rent obejmuje sprawy emerytalne wszystkich funkcjonariuszów państwowych, osób wojskowych, pracowników monopolów, oraz pracowników Lasów Państwowych i przedsiębiorstwa: „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“, tudzież rodzin pozostałych po tych funkcjonariuszach, osobach wojskowych i pracow-

nikach, sprawy zaopatrzeń pieniężnych inwalidów wojennych i wojskowych i osób po nich pozostałych, sprawy zaopatrzeń b. skazańców politycznych, uczestników walk o niepodległość, weteranów powstań narodowych i innych wyjątkowych zaopatrzeń.

Nadto Biuro Emerytur i Rent załatwia sprawy wynikające z nadzoru Ministra Skarbu nad Państwowym Zakładem Emerytalnym.

Biuro Emerytur i Rent dzieli się na cztery referaty: 1) Administracyjny, 2) Emerytur, 3) Rent, 4) Zaopatrzeń.

Referat 1 Administracyjny załatwia sprawy:

z zakresu ustawodawstwa, budżetu i statystyki, związane z przekazywaniem składek emerytalnych oraz ogólne nie należące do właściwości innych referatów.

Ponadto Referat Administracyjny sprawuje nadzór nad Państwowym Zakładem Emerytalnym, współdziała z Biurem Personalnym w sprawach osobowych, a z Departamentem I w sprawach inspekcji, racjonalizacji pracy oraz w sprawach ogólnie organizacyjnych.

Referat 2 Emerytur załatwia sprawy:

1) orzecznictwa i nadzoru w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszów państwowych oraz osób wojskowych i ich rodzin,

2) orzecznictwa w zakresie zaopatrzenia emerytalnego pracowników monopolów oraz Lasów Państwowych i przedsiębiorstwa: „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“, tudzież rodzin po tych pracownikach pozostałych.

Referat 3 Rent załatwia sprawy orzecznictwa i nadzoru w zakresie zaopatrzenia pieniężnego inwalidów wojennych i wojskowych tudzież osób pozostałych po inwalidach i osób pozostałych po poległych, zmarłych i zaginionych w związku ze służbą wojskową.

Referat 4 Zaopatrzeń załatwia sprawy orzecznictwa w zakresie:

a) zaopatrzenia b. skazańców politycznych i osób po nich pozostałych,

b) zaopatrzenia pieniężnego uczestników walk o niepodległość i osób po nich pozostałych,

c) zaopatrzenia weteranów powstań narodowych i wdów po tych weteranach,

d) wyjątkowego zaopatrzenia,

e) pensji dla osób odznaczonych orderem wojskowym „Virtuti Militari“,

f) pensji dla osób odznaczonych orderem „Krzyża Zasługi za Dzielność“.

Ponadto do zakresu działania Referatu Zaopatrzeń należy orzekanie w porozumieniu z Referatem Emerytur w sprawach zaliczania dowodów emerytalnej okresów działalności niepodległościowej.

§ 11.

PAŃSTWOWY URZĄD KONTROLI UBEZPIECZEŃ.

Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń obejmuje sprawy nadzoru nad zakładami ubez-

pieczeń, z wyjątkiem zakładów ubezpieczeń społecznych.

Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń współdziała z Departamentem II przy ustalaniu ogólnych wytycznych polityki w zakresie ruchu funduszy ubezpieczeniowych, podlegających nadzorowi Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń.

Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń dzieli się na trzy wydziały: 1) Techniczno-Ubezpieczeniowy, 2) Prawno-Administracyjny, 3) Kontroli Finansowej.

Wydział I Techniczno - Ubezpieczeniowy załatwia sprawy:

a) związane z badaniem podstaw matematyczno-technicznych działalności zakładów ubezpieczeń, a w szczególności bada projekty planów działalności zakładów ubezpieczeń i ich zmian oraz technicznego przebiegu ich interesu.

b) związane z kontrolą i badaniem umów reasekuracyjnych,

c) przepisów i norm technicznych,

d) materiałów w zakresie statystyki ubezpieczeniowej i prowadzi redakcję rocznika Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń,

e) badań naukowych oraz opracowuje opinie w sprawach aktuarialnych.

Wydział 2 Prawno-Administracyjny załatwia sprawy:

a) dotyczące podstaw prawnych działalności zakładów ubezpieczeń z wyjątkiem spraw o charakterze technicznym i finansowym,

b) rejestru małych zakładów ubezpieczeń,

c) przygotowania projektów ustaw i rozporządzeń z zakresu ubezpieczeń podlegających pieczy Urzędu,

d) kontroli druków i reklam zakładów ubezpieczeń,

e) zażaleń na działalność zakładów ubezpieczeń,

f) związane z nadzorem nad pośrednikami ubezpieczeniowymi.

Wydział 3 Kontroli Finansowej załatwia sprawy:

a) dotyczące podstaw finansowych zakładów ubezpieczeń,

b) sprawozdań i zamknięć rachunkowych zakładów ubezpieczeń, podlegających nadzorowi Urzędu,

c) rewizji zakładów ubezpieczeń na miejscu,

d) badania i zatwierdzania planów lokat i sprawy budżetowe publicznych zakładów ubezpieczeń,

e) rejestrów lokat funduszu ubezpieczeniowego,

f) budżetowe, rachunkowe i gospodarcze Urzędu.

z 24 listopada Nr 269 Rok 1938

Poz. 629. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 630. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 631. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 632. Uchwała Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1938 r. o zatwierdzeniu statutu organizacyjnego Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 1.

Zatwierdza się załączony do uchwały niniejszej statut organizacyjny Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 2.

Wykonanie uchwały niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 3.

Zatwierdzony uchwałą niniejszą statut wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z dniem tym traci moc obowiązującą statut organizacyjny Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r. (Monitor Polski Nr 148, poz. 184).

Załącznik do uchwały Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1938 r. (Mon. Pol. Nr 269, poz. 632).

S T A T U T

Organizacyjny Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 1.

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych dzieli się na Gabinet Ministra, pięć departamentów: I. Personalno - Organizacyjny, II. Ekonomiczny, III. Produkcji Rolnej i Weterynarii, IV. Urzędów Rolnych, V. Aproprowizacyjny i dwa biura: I. Planowania Aproprowizacji i II. Wojskowe.

Ponadto w skład Ministerstwa wchodzi Dyrekcja Naczelna Lasów Państwowych, której organizację normują osobne przepisy.

§ 2.

Gabinet Ministra dzieli się na pięć referatów: 1) Ogólny, 2) Legislacyjny, 3) Społeczny, 4) Oświaty Wsi, 5) Prasowy.

Referat Ogólny obejmuje sprawy:

wynikające ze stosunku Ministra do Izby Ustawodawczej, Prezesa Rady Ministrów i Rady Ministrów,

sprawozdań z ogólnej działalności Ministerstwa,

kontroli nad obiegiem i terminowością załatwiania w Ministerstwie projektów ustawodawczych własnych i innych ministerstw, fundacyj i reprezentacyjne.

Referat Legislacyjny obejmuje sprawy nadzoru nad pracami ustawodawczymi w Ministerstwie w granicach ustalonych regulaminem.

Referat Społeczny obejmuje sprawy o charakterze społeczno-politycznym.

Referat Oświaty Wsi obejmuje sprawy związane z pozaszkolną oświatą rolniczą oraz współdziała w sprawach oświatowych z innymi władzami i organizacjami, kierującymi pracami oświatowymi.

Referat Prasowy obejmuje sprawy prasowe i propagandowe.

Poza tym poszczególne referaty załatwiają sprawy specjalnie zlecone przez Ministra.

W skład organizacyjny Gabinetu Ministra wchodzi: Główny Inspektor do spraw administracyjnych, Biuro Komitetu do Spraw Kultury Wsi oraz Inspektor do spraw budownictwa. Główny Inspektor do spraw administracyjnych podlega bezpośrednio Ministrowi i załatwia sprawy zlecone przez Ministra.

§ 3.

Departament Personalno - Organizacyjny dzieli się na trzy wydziały: 1) Osobowy, 2) Organizacyjny, 3) Budżetowo-Gospodarczy.

Dyrektor Departamentu Personalno - Organizacyjnego stoi jednocześnie na czele Wydziału Osobowego i w tym zakresie podlega bezpośrednio Ministrowi.

Ponadto w skład Departamentu Personalno-Organizacyjnego wchodzi Kancelaria Ministerstwa.

Wydział Osobowy obejmuje całokształt spraw osobowych funkcjonariuszów Ministerstwa oraz podległych państwowych urzędów i instytucji.

Wydział Organizacyjny obejmuje sprawy: organizacji i trybu urzędowania Ministerstwa oraz podległych urzędów i instytucji państwowych,

organizacji i usprawnienia pracy, normalizacji druków, biurowości, podziału administracyjnego i szkolenia urzędników.

Wydział Budżetowo - Gospodarczy obejmuje sprawy:

układania i wykonywania w porozumieniu z właściwymi jednostkami organizacyjnymi Ministerstwa budżetu Ministerstwa z wyjątkiem Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

rachunkowe, kasowe i gospodarcze Ministerstwa oraz podległych władz i instytucji państwowych oraz sprawy zamknięć rachunkowych

Wydziałowi podlega Intendentura Ministerstwa.

Kancelaria Ministerstwa obejmuje sprawy: obsługi kancelaryjnej Ministerstwa oraz Składnicy Akt,

sekretariatów Ministra oraz Podsekretarzy Stanu, administracji wydawnictw i Biblioteki.

§ 4.

Departament Ekonomiczny dzieli się na cztery wydziały: 1) Polityki Gospodarczej, 2) Zbytu Produktów Rolnych, 3) Przetwórstwa Rolniczego, 4) Zagranicznego Obrotu Rolniczego i Referat Kredytowo - Podatkowy.

Wydział Polityki Gospodarczej obejmuje sprawy:

ogólnej polityki gospodarczej, a w szczególności rolnej,

dotyczące prac Komitetu Ekonomicznego Ministrów,

związane z polityką preferencyjną dla krajowych surowców rolniczych,

polityki środków produkcji rolniczej, a w szczególności nawozów sztucznych, maszyn i narzędzi rolniczych,

dotyczące warunków pracy i płacy robotników rolnych,

zagadnień związanych z ubezpieczeniami społecznymi,

potrzeb rolnictwa w zakresie komunikacji, statystyki rolniczej i badań ekonomicznych rolniczych.

Wydział Zbytu Produktów Rolnych obejmuje sprawy:

organizacji zbytu wytworów rolniczych i ich przetworów w kraju — również w obrocie z W. M. Gdańskiem, a w szczególności sprawy inwestycji i kredytów na ten cel,

organizacji wywozu wytworów rolniczych i ich przetworów za granicę,

standaryzacji wytworów rolniczych i ich przetworów,

spółdzielczości w rolnictwie, popierania chałupnictwa oraz przemysłu ludowego i domowego w rolnictwie.

Wydział Przetwórstwa Rolniczego obejmuje sprawy:

polityki przetwórstwa rolniczego, przemysłu rolnego, podlegającego właściwości Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych,

współpracy z innymi ministerstwami w zakresie pozostałych działów przemysłu rolnego.

Wydział Zagranicznego Obrotu Rolniczego obejmuje sprawy:

polityki z zakresu międzynarodowego obrotu wytworami rolniczymi i ich przetworami, umów i porozumień gospodarczych z innymi państwami oraz z W. M. Gdańskiem,

handlu zagranicznego, a w szczególności potrzeb rolnictwa w zakresie celi, reglamentacji przywozu i wywozu oraz obrotów kompensacyjnych z wyjątkiem organizacji wywozu rolniczego,

międzynarodowych instytucji i publikacji rolniczych za granicą,

udziału rolnictwa polskiego w wystawach gospodarczych i targach za granicą, oraz państw zagranicznych w wystawach polskich.

Referat Kredytowo - Podatkowy obejmuje sprawy:

potrzeb rolnictwa w zakresie kredytów rolniczych i podatków,
oddłużenia rolnictwa oraz sprawy zagadnień związanych z ubezpieczeniami rzeczowymi w rolnictwie.

§ 5.

Departament Produkcji Rolnej i Weterynarii dzieli się na siedem wydziałów: 1) Organizacji Rolnictwa, 2) Wytwórczości Roślinnej, 3) Wytwórczości Zwierzęcej, 4) Chowu Koni, 5) Leśnictwa, 6) Zdrowotności Zwierząt, 7) Nadzoru Weterynaryjnego nad Obrotem.

W skład departamentu wchodzi podległy bezpośrednio Dyrektorowi Departamentu Główny Inspektor do spraw weterynaryjnych, któremu podlegają wydziały: Zdrowotności Zwierząt i Nadzoru Weterynaryjnego nad Obrotem.

Wydział Organizacji Rolnictwa obejmuje sprawy:

związane z nadzorem Ministra nad izbami rolniczymi,
dobrowolnych organizacji rolniczych, ogólnych i specjalnych,
samorządu terytorialnego w związku z jego działalnością nad podniesieniem rolnictwa,
krajowych wystaw i pokazów rolniczych,
organizacji pracy agronomii społecznej i zawodowej oświaty pozaszkolnej oraz sprawy przygotowania fachowego personelu dla samorządu i organizacji dobrowolnych.

Wydział Wytwórczości Roślinnej obejmuje sprawy:

doświadczalnictwa i badań naukowych w zakresie wytwórczości roślinnej,
ochrony roślin,
nasiennictwa,
zagospodarowania łąk i pastwisk,
ogrodnictwa i upraw specjalnych,
użytkowania i kontroli nawozów sztucznych i naturalnych oraz maszyn i narzędzi rolniczych,
rejonizacji i standaryzacji produkcji,
pomocy dla rolnictwa w wypadkach klęsk żywiołowych oraz sprawy współdziałania w organizowaniu producentów do celów przetwórstwa i zbytu.

Ponadto do wydziału należą sprawy związane z wykonywaniem ogólnego nadzoru nad Państwowym Instytutem Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego.

Wydział Wytwórczości Zwierzęcej obejmuje sprawy:

hodowli zarodowej i chowu bydła, trzody chlewnej, owiec, drobiu i zwierząt futerkowych, pszczelnictwa,
jedwabnictwa,
rybactwa,

żywienia i doświadczalnictwa zootechnicznego,

rejonizacji i standaryzacji produkcji hodowlanej oraz sprawy współdziałania w organizowaniu producentów do celów przetwórstwa i zbytu.

Wydział Chowu Koni obejmuje sprawy:

hodowli zarodowej i chowu koni,
polityki hodowlanej oraz rejonizacji kierunków hodowli koni,
organizacji i kontroli działalności zrzeszeń hodowców koni, towarzystw wyścigowych i zrzeszeń jeździeckich,
organizowanie zbytu materiału hodowlanego i użytkowego oraz sprawy państwowych zakładów chowu koni oraz majątków rolnych przeznaczonych na ten cel.

Wydział Leśnictwa obejmuje sprawy:

popierania produkcji leśnej,
nadzoru państwowego nad zagospodarowaniem lasów niepaństwowych,
zalesiania nieużytków,
personelu fachowego w lasach niepaństwowych oraz sprawy łowiectwa.

Wydział Zdrowotności Zwierząt obejmuje sprawy:

chorób zwierzęcych zaraźliwych i pasożytniczych,
nadzoru nad produkcją środków biologicznych,
lecznictwa i higieny zwierząt,
podkownictwo oraz sprawy zawodowego dokształcania personelu służby weterynaryjnej.

Poza tym do wydziału należą sprawy służby weterynaryjnej niepaństwowej.

Wydział Nadzoru Weterynaryjnego nad Obrotem obejmuje sprawy:

nadzoru nad badaniem zwierząt rzeźnych i zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego,
nadzoru nad badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa oraz innych produktów pochodzenia zwierzęcego, ubojem zwierząt, rzeźniami, zakładami przetwórczymi itp. oraz sprawy stosunków weterynaryjnych z zagranicą.

§ 6.

Departament Urzędów Rolnych dzieli się na sześć wydziałów: 1) Scalenia i Regulacji Rolnych, 2) Parcelacji, 3) Agrarny, 4) Finansowy, 5) Studiów i Programów Melioracyjnych, 6) Techniczno - Melioracyjny.

W skład departamentu wchodzi podległy bezpośrednio Dyrektorowi Departamentu Główny Inspektor do spraw melioracyjnych, któremu podlegają wydziały: Studiów i Programów Melioracyjnych oraz Techniczno - Melioracyjny.

Ponadto w skład organizacyjny departamentu wchodzi Wiceprezes Głównej Komisji Ziemskiej.

Wydział Scalenia i Regulacyj Rolnych obejmuje sprawy:

scalania gruntów,
znoszenia służebności gruntowych,
regulacji wspólnot gruntowych,
znoszenia wieczystych czynszów i dzierżaw,
ochrony drobnych dzierżawców rolnych i wykupu gruntów dzierżawionych,
wymiaru i zwalniania od opłat za prace scaleniowo-regulacyjne oraz sprawy pomiarowe przy przebudowie ustroju rolnego.

Wydział Parcelacji obejmuje sprawy:

parcelacji gruntów,
nadzoru nad parcelacyjną działalnością upoważnionych instytucji i osób,
regulowania prawa własności gruntów, objętych w posiadanie w toku parcelacji,
szacunku sprzedażnego nieruchomości ziemskich, rozrachunku z nabywcami i udzielania im przewłaszczeń,
likwidacji stosunków służbowych w parcelowanych majątkach oraz sprawy ograniczeń w obrocie gospodarstw powstałych z parcelacji.

Wydział Agrarny obejmuje sprawy:

struktury agrarnej i tworzenia zapasu ziemi na parcelację,
zwalniania od obowiązku parcelacyjnego, nieparcelacyjnego obrotu nieruchomościami ziemskimi,
zarządu gruntami pozostającymi we własnej administracji,
likwidacji stosunków dzierżawnych w parcelowanych majątkach oraz sprawy statystyki w zakresie przebudowy ustroju rolnego.

Wydział Finansowy obejmuje sprawy:

Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, wynikające z likwidacji b. zaborezych instytucji osadniczych i kredytu agrarnego, stosunku do Państwowego Banku Rolnego w zakresie przebudowy ustroju rolnego oraz sprawy rachunkowości Państwowego Funduszu Melioracyjnego.

Wydział Studiów i Programów Melioracyjnych obejmuje sprawy:

przygotowania programów melioracyjnych Państwa,
opiniowania rocznych programów melioracyjnych oraz sprawy przeprowadzania do celów melioracji badań ekonomicznych, przyrodniczo-rolniczych i technicznych oraz opiniowania pod tym względem projektów melioracyjnych.

Wydział Techniczno-Melioracyjny obejmuje sprawy:

przygotowania rocznych programów prac melioracyjnych i hydrotechnicznych,
melioracyj podstawowych,
melioracyj szczegółowych,

zaopatrywania w wodę gospodarstw przy dokonywaniu przebudowy ustroju rolnego oraz sprawy wodno-prawne.

§ 7.

Departament Aprowizacyjny dzieli się na dwa wydziały: 1) Polityki Aprowizacyjnej, 2) Administracji Aprowizacyjnej.

Wydział Polityki Aprowizacyjnej obejmuje sprawy:

pieczy nad przystosowaniem produkcji, przerobu, gromadzenia i rozdziału przedmiotów powszedniego użytku do potrzeb aprowizacji kraju oraz nad właściwym przygotowaniem do tego celu aparatu przerobu i wymiany,
koordynowania potrzeb aprowizacyjnych z działalnością innych władz w zakresie artykułów rolnych, przemysłowych i monopolowych.

propagowania celów polityki aprowizacyjnej oraz sprawy

koordynowania prac organów doradczych w sprawach aprowizacyjnych.

Wydział Administracji Aprowizacyjnej obejmuje sprawy:

wykonywania wytycznych władz naczelnych w zakresie aprowizacyjnym, a w szczególności realizacji terenowego planu aprowizacyjnego, administrowania rezerwami aprowizacyjnymi,

opracowywania projektów przepisów prawnych w sprawach aprowizacyjnych,
ustalania zasad oraz techniki nadzoru nad cenami przedmiotów powszedniego użytku oraz sprawy

walki z lichwą i spekulacją.

§ 8.

Biuro Planowania Aprowizacji dzieli się na trzy referaty: 1) Studiów Aprowizacyjnych, 2) Planu Aprowizacyjnego, 3) Ewidencji Aprowizacyjnej.

W skład organizacyjny biura wchodzi podlegający bezpośrednio Ministrowi (Podsekretarzowi Stanu) Główny Inspektor do spraw aprowizacyjnych, który powołany jest do kontroli całości służby aprowizacyjnej oraz wykonywania specjalnych zleceń Ministra w sprawach aprowizacyjnych.

Referat Studiów Aprowizacyjnych obejmuje sprawy:

gromadzenia i opracowywania materiałów z zakresu obecnego stanu i rozwoju produkcji, przerobu, rozdziału i zapotrzebowania w odniesieniu do artykułów, objętych planem aprowizacji kraju.

Referat Planu Aprowizacyjnego obejmuje prace nad ustaleniem:

postulatów polityki aprowizacyjnej z punktu widzenia zwiększonych potrzeb,

planu organizacji produkcji, przerobu, gromadzenia i rozdziału w okresie zwiększonych potrzeb,

oraz współdziała przy opracowaniu wytycznych dla władz administracyjnych w zakresie terenowych planów aprowizacji.

Referat Ewidencji Apropowizacyjnej obejmuje sprawę:

prowadzenia ewidencji i utrzymywania w aktualności planów aprowizacji kraju oraz sprawy

współdziałania w kontroli terenowych planów zaopatrzenia.

§ 9.

Biuro Wojskowe współdziała z poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi Ministerstwa w sprawach przygotowania rolnictwa do potrzeb obrony Państwa z wyłączeniem dziedziny aprowizacyjnej.

§ 10.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustala szczegółowy podział czynności Ministerstwa i Regulamin Ministerstwa.

z 25 listopada Nr 270 Rok 1938

Poz. 633. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o zwołaniu Sejmu.

Poz. 634. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o zwołaniu Senatu.

Poz. 635. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 26 listopada Nr 271 Rok 1938

Poz. 636. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 637. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 28 listopada Nr 272 Rok 1938

Poz. 638. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Zasługi za Dzielność.

Poz. 639. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 listopada 1938 r. w sprawie zatwierdzenia herbu miasta Wąbrzeźna.

z 29 listopada Nr 273 Rok 1938

Poz. 640. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 listopada 1938 r. w sprawie zatwierdzenia herbu miasta Łukowa.

Poz. 641. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 listopada 1938 r. w sprawie zatwierdzenia herbu miasta Skaryszewa.

z 30 listopada Nr 274 Rok 1938

Poz. 642. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Zasługi za Dzielność.

Poz. 643. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 23 listopada 1938 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 644. Okólnik C. 170 Ministerstwa Skarbu z dnia 18 listopada 1938 r. L. D. IV. 29077/2/38 w sprawie uzupełnienia wykazu środków leczniczych dozwolonych do przywozu na podstawie zaświadczeń wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

Poz. 645. Obwieszczenie Pierwszego Prezesa Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 22 listopada 1938 r. o wolnych stanowiskach sędziowskich w Najwyższym Trybunale Administracyjnym.

z 1 grudnia Nr 275 Rok 1938

Poz. 646. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o zamknięciu sesji nadzwyczajnej i otwarciu sesji zwyczajnej Sejmu.

Poz. 647. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o zamknięciu sesji nadzwyczajnej i otwarciu sesji zwyczajnej Senatu.

Poz. 648. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 649. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 650. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 2 grudnia Nr 276 Rok 1938

Poz. 651. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 3 grudnia Nr 277 Rok 1938

Poz. 652. Obwieszczenie Ministerstwa Komunikacji Nr L. IV/916/21/38 z dnia 22 listopada 1938 r. o czasowym zamknięciu do użytku publicznego lotniska w Mielcu.

Poz. 653. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 listopada 1938 r. o ustaleniu nazw niektórych miejscowości w powiecie rawskim, bóbreckim i dobromilskim w województwie lwowskim.

Na podstawie art. 2 ust. (1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ustalaniu nazw miejscowości i o numeracji nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 850) zarządzam co następuje:

§ 1.

Niniejszym zmienia się nazwy następujących miejscowości w województwie lwowskim:

1) Bruckenthal w gminie wiejskiej Bruckenthal w powiecie rawskim na „Belinów“;

2) Einsingen w gminie wiejskiej Potylicz w powiecie rawskim na „Dziewięcierz Mały“;

3) Ernsdorf w gminie wiejskiej Bóbrka w powiecie bóbreckim na „Polanka Bóbrecka“;

4) Mühlbach w gminie wiejskiej Sokółówka w powiecie bóbreckim na „Młynowice“;

5) Obersdorf w gminie wiejskiej Krościenko w powiecie dobromilskim na „Wyżne“;

6) Steinfels w gminie wiejskiej Krościenko w powiecie dobromilskim na „Głazy“;

7) Prinzenthal w gminie wiejskiej Starzawa w powiecie dobromilskim na „Kniażyn“;

8) Josefsberg w gminie wiejskiej Medenice w powiecie drohobyckim na „Korośnica“;

9) Königsau w gminie wiejskiej Medenice w powiecie drohobyckim na „Równe“;

10) Gassendorf w gminie wiejskiej Stebnik w powiecie drohobyckim na „Uliczno Małe“;

11) Ugartsberg w gminie wiejskiej Horucko w powiecie drohobyckim na „Wypuczki“;

12) Deutschbach w gminie wiejskiej Horyniec w powiecie lubaczowskim na „Polanka Horyniecka“.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

z 5 grudnia   Nr 278   Rok 1938

Poz. 654. Zarządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Skarbu z dnia 25 listopada 1938 r. w sprawie zwolnienia Stowarzyszenia Wyższej Użyteczności „Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej“ od podatku od lokali.

Poz. 655. Obwieszczenie Ministerstwa Komunikacji Nr L. IV/912/4/38 z dnia 25 listopada 1938 r. w sprawie ponownego otwarcia do użytku publicznego lotniska w Brodach.

Poz. 656. Obwieszczenie Ministerstwa Komunikacji Nr L. IV/916/23/38 z dnia 25 listopada 1938 r. w sprawie czasowego zamknięcia do użytku publicznego lotniska w Mołodecznie.

z 6 grudnia   Nr 279   Rok 1938

Poz. 657. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

WAŻNE DLA URZĘDNIKÓW ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ „RZECZPOSPOLITA, JEJ PRAWA I URZĘDY”

(str. XV + 494)

opracowali: E. Mieroszewicz, W. Pajor i L. Zieleniewski

Podręcznik, wydany nakładem Stowarzyszenia Urzędników Państwowych R. P. został zalecony przez Min. Spraw Wewnętrznych władzom administracji ogólnej w celach wyszkoleniowych i informacyjnych

Cena dla członków S. U. P. zł. 4.50, dla niezrzeszonych zł. 7.50. Do nabycia w biurze S. U. P.: Warszawa, ul. Przeskok 4 m. 5, telefon nr. 232-80 oraz we wszystkich większych księgarniach